ROMANIA

O.N.T.

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

REVISTA OFICIULUI NAȚIONAL DE TURISM

ANUL I, Nr. 13—14

OCT.-NOV. 1936

C U P R I N S U L

MIHAIL SADOVEANU – CHEILE BICAZULUI

NICOLAE ROȘU – DRUMURI DE MUNTE: CEAHLĂUL

R. B. – IARNA CARE VINE

DEMOSTENE BOTEZ – SKYUL

CIRCUIT DE SKY

EM. B. – CABANA DE PE VÂRFUL CU DOR

VARIA: EXPOZIȚIA-CONCURS DE FOTOGRAFII O. N. T.
MĂNĂSTIRI OLTENEȘTI

CRONICA TURISMULUI:

O AVUȚIE NAȚIONALĂ: TURISMUL ȘI ORGANIZAREA LUI – *EM. BUCUȚA*
TURISMUL ȘI SPORTUL – *NEAGU BOERESCU*
CĂRȚI TURISTICE – INFORMAȚIUNI

■

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCUREȘTI – CALEA VICTORIEI, 88 – TELEFON 4 64.60

ABONAMENTE:

1000 LEI – INSTITUȚII DE STAT
500 „ – „ PARTICULARE
400 „ – JUDEȚE ȘI COMUNE URBANE
120 „ – PARTICULARI

COPERTA: VÂNĂTOAREA IN ROMÂNIA – DE ION ANESTIN
(Reproducerea afișului imprimat de O. N. T)

ROMANIA

REVISTA
OFICIULUI NAȚIONAL
DE TURISM

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
88 CALEA VICTORIEI – TEL. 4.27.33

ANUL I, Nr. 13—14
OCT.-NOV. 1936

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

VALEA CARAIMANULUI
SPRE BUȘTENI

LACUL ROŞU

Cheile

Iată cum a fost vânătoarea asta, care s'a sfârşit cu cea mai extraordinară captură din câte am făcut în cariera noastră. Tovarăşul meu era doctorul Ion Mironescu dela Tazlău.

In vremea aceia ieşise în lumea literară europeană un nume nou, lansat cu prestigiu de Romain Rolland. Acest domn cu nume frumos, în afară de profesiunea sa nobilă de scrib, adică diac, cum spuneau puţintel dispreţuitor părinţii noştri, a mai putut fi îmblânzitor de oameni, însă vânător n'a fost deloc. In părţile acelea ale Apusului, s'a prăpădit rânduiala lui Dumnezeu, odată cu peisagiul primitiv. Acolo cerbii stau în parc şi fazanii în voliere. Oamenii s'au civilizat şi s'au rânduit aşa de strict în foasta braniştе liberă, încât pribeagul din altă parte a lumii, neînregistrat şi neetichetat, nu poate găsi nicăierea nici pat de hodină nici blid de mâncare, ca în orientul înapoiat.

Numele nou, lansat cu prestigiu, era al unui balcanic, al unui pribeag din părţile noastre, cu numele Panait Istrati. Hărţuit într'una, de pe când era flăcăuaş, de dorul de a umbla şi a cerceta Răsăritul, Istrati evadase în multe rânduri din sărăcia şi mediocritatea vieţii brăilene, răfuind către „O mie şi una de nopţi". In ţara veche şi splendită a lui Harum-al Raşid şi a lui Nastratin Hogea, tânărul brăilean se îmbătase de cer şi de soare. Sărăcia erea acolo uşoară; sărmanii în Orient, nu mor niciodată de foame; cei mai umili îşi permit chiar să facă filosofie, subt un smochin care-i hrăneşte. Acolo Dumnezeu încă n'a fost scos din funcţia lui normală.

După o serie de astfel de rătăciri şi scurte popasuri brăilene (căci aici, la Brăila, îl aştepta totdeauna pe pribeag o mamă), însetatul după altceva nou, s'a avântat în altă regiune a lumii şi a nemerit în Apus. Acolo nu se văd oameni desculţi hodinind fericiţi la umbra grădinilor de naramze şi filosofii nu se plimbă în mantii zdrenţuite făcând morală regilor. Acolo trebuie să ai un depozit la o bancă; altfel eşti un om de nimic. Astfel fericitul rătăcitor Panait, n'a găsit acolo nici blană de copră într'un colţ de han, nici blid de linte într'o mână milostivă; prigonit de sindicate şi poliţie, a trebuit să-şi taie gâtul cu briciul, în vecinătatea hotelurilor somtuoase şi a mării albastre.

Din această întâmplare, a ieşit alta. Romain Rolland avea o scrisoare a pribeagului, din care se putea vedea că vagabondul are drept la un loc subt soare, între poliţie, hoteluri şi automobile luxoase. Vindecându-i-se tăietura, Panait Istrati a fost îndemnat să scrie şi a devenit pe deoparte celebru, pe de alta a început să fie urmărit de către toţi cei care iubesc şi urmăresc curiozităţile. Era un vânat, pe care îl urmăreau mai ales snobii.

De aici a urmat altă întâmplare. Celebritatea lui Panait în Apusul civilizat a jignit pe unii oameni din ţara lui de baştină, ca să se adeverească încă odată vorba că „proroc în patria lui cinste nu are". Istrati fusese socialist, meseriaş, om neînsemnat, vagabond: e permis ca aşa ceva să devie o celebritate pariziană? Prin urmare, când celebrul parizian s'a gândit să vie să îngenunche la mormântul mamei lui dela Baldovineşti, foarte mulţi oameni din această ţară s'au grăbit să-l respingă. Toţi aceştia, însă, nu erau vânători.

Vânători s'a întâmplat să fim noi doi: eu şi tovarăşul meu doctorul Ion dela Tazlău. Deci noi am primit pe fiul rătăcitor în locul mamei lui care dormea somn fără vise la Baldovineşti, i-am spus vorbe bune. Pe mormântul moartei nemângâiate dela Baldovineşti, crescuse o floare pe care noi am cunoscut-o: dor neostoit ca acel copil neliniştit să se întoarcă aici şi să cunoască hodina.

Cumpănind omul în toate pornirile lui aprige, şi aflând că el cercetase Orientul şi Occidentul, însă din ţara lui nu cunoaşte

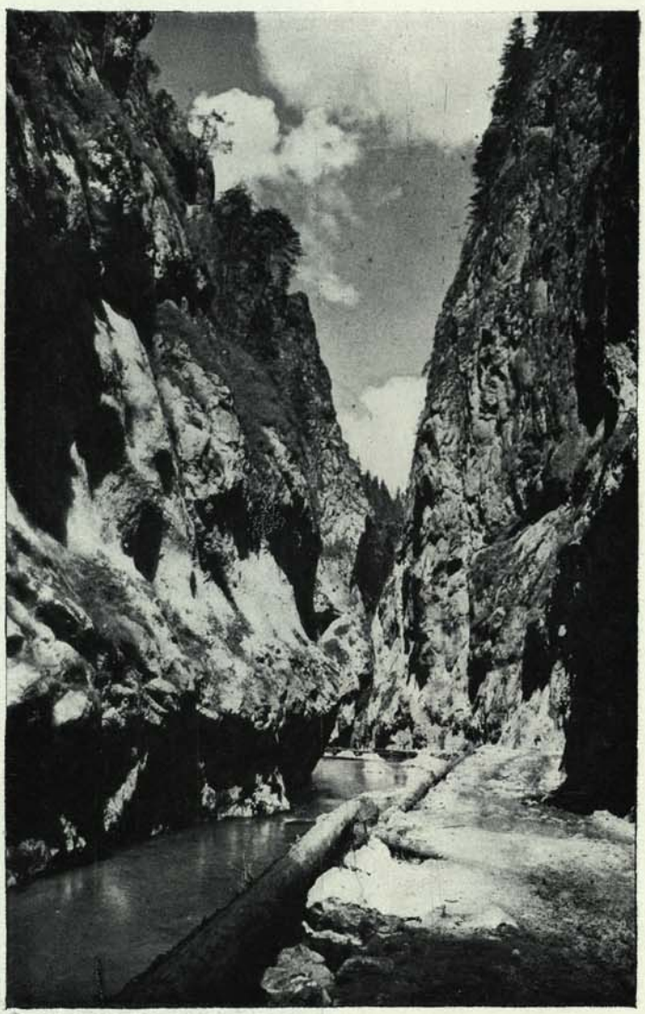

CHEILE BICAZULUI

Bicazului

LACUL ROŞU

decât drumul dela Brăila la Bucureşti, l-am invitat în haiducie, ca să cunoască ţara strămoşilor. Aşa că dela Iaşi ne-am dus cu Istrati la Tazlău. A văzut acolo unele lucruri dela Ştefan-Vodă şi altele dela Dumnezeu. Ne-am suit în fund de munte la Prelunci, unde strămoşii doctorului, ciobani, au poposit cu turmele, dulăii şi măgăruşii, venind din Ţara Ardealului. Am văzut prăpăstiile, Duruitoarea şi piscurile depărtării. Coborând de acolo, am făcut vatră de foc subt pădure, am mâncat miel fript tâlhăreşte şi am spart în măsele jir. Era foarte departe de Paris şi de Coasta de Azur, de Nastratin-Hogea şi Harum-al Raşid. Era într'o ţară complect necunoscută pentru pribeag: era totuşi ţara lui şi a sărmanei moarte dela Baldovineşti.

Nişte lăutari negri cu dinţii albi s'au arătat în preajma noastră sunând dulce din strune şi spunând versuri surprinzătoare:

Subt zare de codru verde,
Mititel foc mi se vede,
Mititel şi potolit,
Tot de haiduci ocolit.
Nu ştiu zece's ori cinsprece
Ori peste sută că trece.

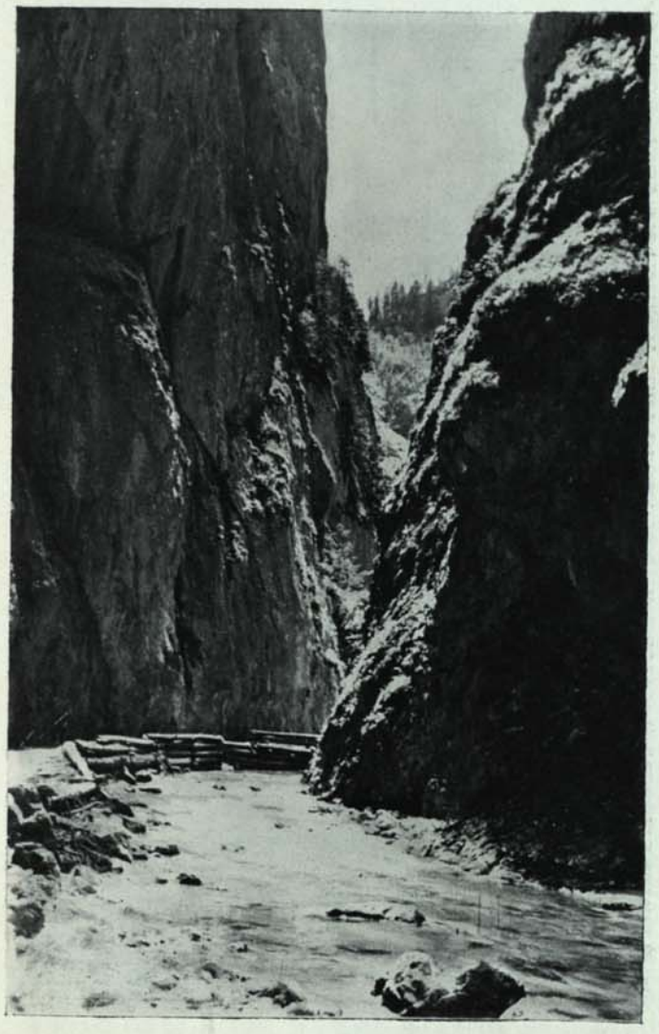

CHEILE BICAZULUI

Istrati a rămas ascultând atent şi i s'au adâncit şi înegrit ochii până în fundul sufletului. Cântăreţul cel bătrân cu cobza, care era mai întunecat decât cel cu „hivoara" şi cu „varguşul", şi-a isprăvit balada cu un fel de frenezie diabolică:

Să prind pe ciocoiu de barbă
Şi să-l pun să pască iarbă...

— Cum n'am cunoscut eu asta? s'a întors către noi pribeagul şi străinul. N'am cunoscut munţii şi apele şi sufletul trecutului. Eu văd că sunt haiduc. Ce-am căutat în Asia şi la Riviera?

— Stai, că mai este, l-a mângâiat doctorul, nepotul oierilor: pe când cobzarul cel fioros cânta alta:

Măi Codrene, măi Codrene,
Te cunosc după sprincene
Că eşti făcător de rele...

După ce a intrat astfel în trecut şi subt pădure, cu prietinească vicleniе noi vânătorii l-am dus pe celebrul străin şi pribeag către muntele nostru cel mare Ceahlăul, trecând întâi prin cheile Bicazului.

Începuse să se facă oarecare faimă în ţară, cu privire la acest loc. Amatorii tindeau către el. Până atunci aveau faimă mânăstirile nemţene, valea Bistriţei, Ceahlăul, Mestecănişul şi Prislopul şi alte locuri cu nume mare din alte părţi ale ţării „Cheile" acestea erau ceva nou.

„Nou" e numai o vorbă. Căci locul e din cele mai vechi ale pământului: atât cât i-a trebuit apei Bicazului să rupă şi să roadă stâncile din platul de sus până într'o adâncime de câteva sute de metri, pe un parcurs de câteva ceasuri cu piciorul. Poţi intra acolo din Ardeal pela Gheorgheni; ori din valea Bistriţei, pela satul Bicaz.

Drumul al doilea, din vechiul Regat, a rămas ca în vremea demult. Pe potecele de aici, printre bolovănişuri, poate păşi numai calul munteanului. Drumul de dincolo dela Gheorgheni a fost meremetisit de vechea administraţie ungurească, după pilda Apusenilor. Lucrarea, rămasă neisprăvită la intrarea în chei, aduce şoseaua printr'un tunel la gura prăpastiei.

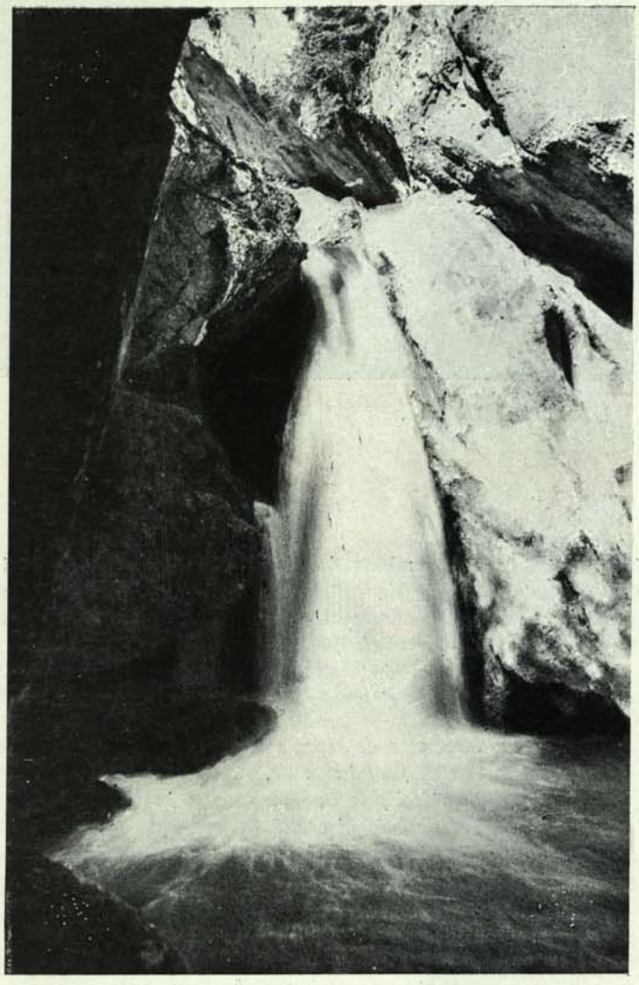

LACUL ROŞU — CASCADA

Aşa era când ne-am prezentat noi acolo. De atunci lucrurile s'au mai stricat. Cheile au fost şoseluite, îndrăznesc şi automobilele să se avânte înlăuntru. Ştiu că, într'o primăvară, puhoiul are să sfarme totul, restabilind adevărul: dar se poate întâmpla ca opera omului totuşi să reziste. Vă încredinţez că era mai frumos atunci, fără şosea.

Ne aflam, noi şi cu Panait Istrati, pe drumul dela Gheorgheni. Ieşit din fundul Tazlăului şi al trecutului, prietenul nostru ne privea cu oarecare nedumerire. Pe şosea umbla automobile cu 60 km. pe oră; claxoanele lor alungau într'o parte şi'n alta oameni, animale şi paseri; treceau vâjâind pe lângă mizerabile căruţe şi care. Undeva, într'o vale, unde s'a prăbuşit un munte şi s'au grămădit apele într'un tău enorm, care se chiamă Ghilgoş, adică Balta-Ucigaşului, un automobil s'a oprit într'un scurt popas.

Ce pot vorbi călătorii, într'un scurt popas cu automobilul?

Iată un om din veac, cu straie albe, suman şi căciulă. Stop.

— Se găsesc aici păstrăvi şi raci?

— Se găsesc; numai cât trebuie să-i prinzi.

— Am fi doritori să cumpărăm.

— Se poate; însă mai bine e să-i prinzi.

— Am fi găsit, reia vorba domnul care începuse; am fi găsit şi de vânzare, dacă nu întârziam. Cu cucoanele, însă, e destul de greu la drum.

— Ştii că ai haz? răspunde doamna, cu multă dreptate ofensată. Trebuie să mă scol cu noaptea în cap pentru păstrăvii dumitale? Să arunc pe mine toate cu grabă ca pe o căpiţă, să mă opăresc cu cafeaua? Aşa sunteţi dumneavoastră bărbaţii, totdeauna. Întreabă pe om dacă nu găsim la întoarcere.

— Ce să găsim şi ce să întreb? Omul a rămas la câţiva kilometri în urmă. Pentru un Chrysler imperial ca al nostru nu există distanţă. Alaltăeri eram în Bucureşti.

— Pardon, alaltăeri eram la Braşov.

— Ce are a face? tot una e. Astăzi facem Cheile Bicazului; până în sară suntem la Piatra-Neamţu.

— Te alungă cineva?

— Nu m'alungă nimeni, dar aşa îmi place mie şi astfel n'au haz.

Urcând, coborând, cotind şi umplând văile munţilor de muget, imperialul îşi face datoria cu uşurinţă, aşi putea zice cu naivitate. Fără cea mai mică sforţare a făcut distanţa dela Gheorgheni la tunel şi aici se opreşte.

— Aici e tunelul? întrebă doamna, încă puţintel jignită.

— După cum se vede.

— Şi dincolo sânt cheile?

— Pe cât se pare.

— E frumos, zice doamna, deschizând poşeta şi căutând în ea lucruşoare importante.

Un excursionist prăfuit, asudat şi obosit, cu bocanci enormi în picioare şi cu un sac în spate, urcă din râpă. Politicos dă informaţii. Se pare că nu-s aici cheile. Trebuie coborâtă râpa, şi după aceia mai este o bucată de mers prin albia pârâului, până în defileu. Până spre satul Bicaz nu se poate răzbi decât cu piciorul.

Cum? A, nu! Asta niciodată. Asta s'o facă alţii. Cu rochie strâmtă şi pantofi cu tocuri înalte?

— Mai sunt şi punţi de trecut, adaugă puţin mlădios drumeţul;

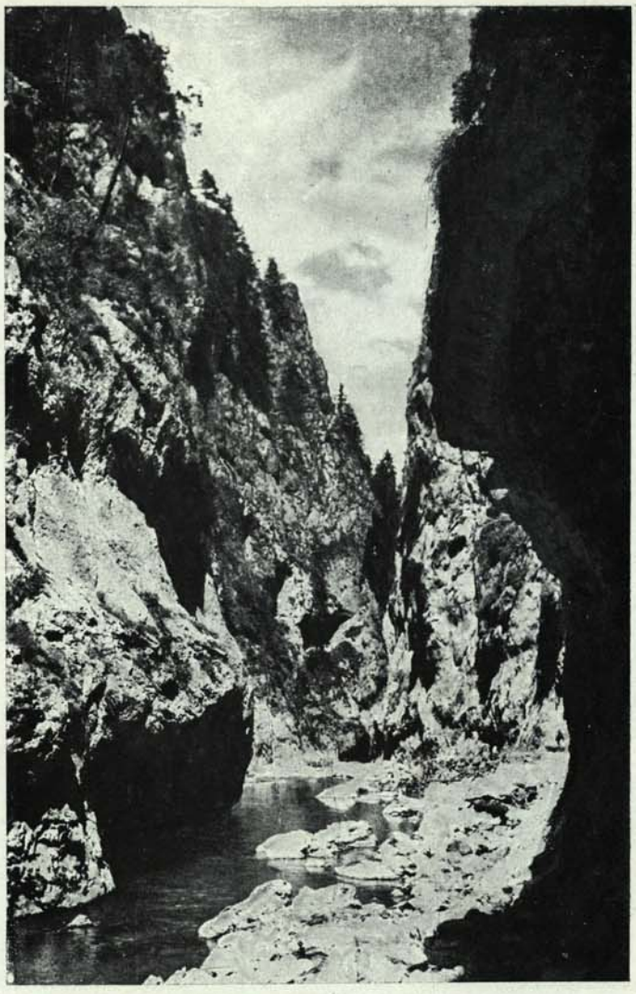

CHEILE BICAZULUI

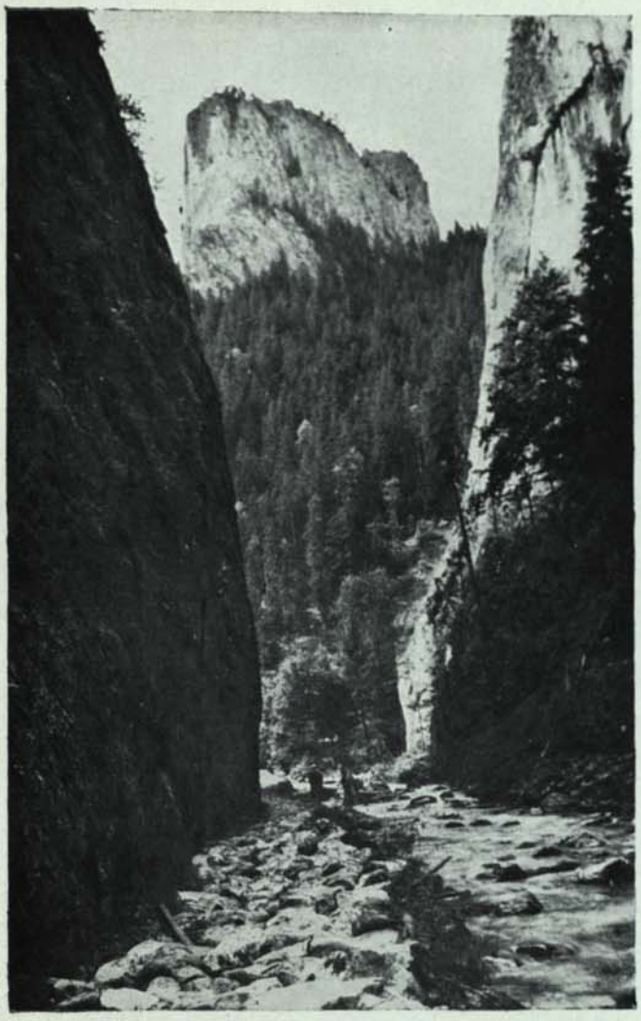

CHEILE BICAZULUI

unele au fost rupte de puhoiu şi eşti nevoit să sari din piatră în piatră.

— Asta-i treaba caprelor negre! râde soţul doamnei. Noi diseară, trebuie să fim la Piatra. Ce-am să văd altceva decât stâncă, râpă şi apă? Am venit, am văzut, gata! Într'adevăr, e destul de frumos.

Imperialul mormăie din nou şi în curând ne spulberă. Pe urmă se face linişte în peisagiu. Am reconstituit, împreună cu Istrati, drama şi dialogul; s'a alinat pulberea, s'au stins mirosurile Chryslerului. Grăbim pe cât putem ca să trecem de tunel şi să ne găsim singuri în râpă, cu opera lui Dumnezeu.

Între tunel, unde rămâne lumea domniilor noastre, şi între Şugău, care vine spumând din cotlonul negru al muntelui ca să se izbească în râpa Bicazului, perspectiva se îngustează între ţancuri şi bolduri de piatră care împung cerul. Pereţii de stâncă sură se apropie; stau drepţi şi lustruiţi ca nişte pereţi adevăraţi, sânt aşa de apropiaţi, cât însuşi albia pârâului, încât nu putem păşi pe marginea apei, trebuie să păşim prin apă, şi spărtura lor în sus e aşa de înaltă încât brazii din lumina depărtată dedeasupra par minusculi, iar pajurile trec dela un zid la altul ca nişte gângănii. Dintre aceşti pereţi de stâncă dreaptă până în cer, scapă cu vuiet de tunet Bicazul. Ca să-i vedem convulsiile dramatice, bătaia în stânci, furoarea spumată, trebuie să străbatem în locul acesta al miilor de veacuri de bătălie.

Punem piciorul de pe piatra colţurată, pe piatră colţurată, ne clătinăm pe punţi şubrede, ne învăluie aerul rece al tălazului nu s'aude nici în cer nici în pământ; nu facem semne cu ochi uimiţi şi cu mâini nesigure, ca oamenii cei dintâiu din vechimea lumii; ne lepădăm o parte din straiele tărâmului acestuia, ca să trecem prin torentul rece care taie ca briciul, ne ducem încet prin nou spre tărâmul celălalt. Sânt într'adevăr aici colţuri cum e râpa Bicăjelului, unde n'a călcat picior de om dela începutul creaţiei. Numai pasărea măiastră trece pe acolo prin tumultul furtunii. Acolo hălăduiesc poate umbrele bătrânilor noştri, stăpânii dedemult ai Daciei, născând în negură şi în inima muntelui.

Coborând, ne oprim o clipă. S'a arătat printr'o spărtură în zimţii stâncilor, o privelişte măreaţă şi dulce în acelaş timp: Ceahlăul în asfinţit de soare.

Abia acum începem să grăim în limba oamenilor de azi. Pribeagul nostru ne priveşte ca după o iniţiere divină, după ce s'a coborât şi în prăpastia propriului său suflet.

— Nicăieri n'am aflat asta, zice el c'o voce tragică.

A fost cuprins de un spasm, i-au izbucnit lacrimi în ochi, a îngenunchiat şi a sărutat stânca.

Acest vânat a fost cel mai frumos din câte am dobândit cândva în cariera mea de vânător. L-am închinat iubitului mormânt dela Baldovineşti.

MIHAIL SADOVEANU

LACUL ROŞU

SCHITUL DURAU LA POALELE CEAHLĂULUI

DRUMURI PE MUNTE: CEAHLĂUL

Pentru excursioniștii care vin din Moldova sau Basarabia, cel mai bun drum este acela care trece prin Piatra-Neamț, și de aici mai departe cu autobuzele, — foarte bune și comode ale Soc. Rapid, pe valea Bistriței. Turiștii încercați vor alege drumuri lungi, admirând frumusețile naturei din mai multe puncte de observație. Pentru cei care nu cunosc încă Ceahlăul, recomandăm: drum cu autobuzul dela P. Neamț până la satul Răpciuni. După 3-4 ore de mers, socotind și opririle, când de-a dreapta când mai mult de-a stânga Bistriței, ajungi la satul pomenit. Cu o căruță, cu un cal angajat, sau dacă ai automobil particular poți parcurge cei 10 km. până la Schitul Durău, pe un drum care nu este rău. Dacă ai plecat dimineața din Piatra Neamț, îndată după amiază intri în Schit.

Nu veți pierde din vedere să admirați pe zidurile dinlăuntru ale Schitului picturile și frescele lucrate de maestrul N. N. Tonitza cu un grup de elevi dela Academia de belle arte. Nefiind obosiți, după masă, ieșiți prin poarta mânăstirei, călare sau pe jos, ocoliți fânețele pe cărare; apoi piciorul Durăului, și în curând, intrați pe o potecă într'o pădure de brazi care închide toate perspectivele.

Acesta este drumul Maicilor, care urcă încet până la Priporul Măcărescului. Câțiva zeci de metri urci în piept. Apare însă în stânga cabana Măcărescului. In față și la

VÂRFUL TOACA — CEAHLĂUL

stânga, poți studia chiar de aici. — masivul Ceahlăului: Piatra Lată, Panaghia și Toaca. Dacă cineva e obosit, sau nu suportă aerul sau urcușul mai departe, poate rămâne la fântâna Măcărescului: loc bun de adăpost, hrană, priveliște plăcută. Prin spatele casei de adăpost, cei voinici urcă Troaca lui Prună, apoi priporul Curmăturii. Brazii au dispărut și apar jnepii. Priveliștea se deschide: ești sus pe munte. In dreapta Panaghia, — masivă și impresionantă, mai încolo Toaca. Pe brâna Toacei, ajungem sus: 1911 m. înălțime. E seară. Drumul dela Schitul Durău a consumat 4-5 ore de urcat cu piciorul. Nu mai mult de 7 km. Repede scoborâm, și prin jnepi ajungem la cabana Dochia. Apă, hrană, adăpost. Somn adânc și liniștit peste noapte. Turiștii povestesc, și din vorba unuia și a altuia, afli lucruri noi, cunoști drumuri și poteci, căci fiecare are o altă impresie și a descoperit ceva demn de cunoscut.

Dimineața, răsărit de soare, dacă ai noroc, dacă nu chiar prin nori și ceață se văd toate văile de jos până la Tulgheș, Piatra-Neamț, Bistrița etc. Inainte și la stânga mai întâi, apoi îndată la dreapta, după Ocolașul mare, apuci pe poteca ce te duce prin locul abrupt dela Piciorul Schiop la Duruitoare (cascadă verticală de 20 m.) la Vezuri înapoi la Schit. Vei avea în buchetul cu flori papucul doamnei (Cypripedium), poligala, felurite campanule și micșunele sălbatice, plante de munte, unele medicinale, altele foarte decorative. Cei care vor un drum mai ușor, dar mai lung, la urcat, pot pleca dela satul Răpciuni, prin piciorul Humăriei ca să ajungă direct la Fântâna Măcărescului ș'aici, să se întâlnească cu ceilalți care au plecat din Schit. Noi, am ajuns seara la Schit, plecând după amiază la 4 din Mânăstirea Neamțului cu automobilul, prin Petru Rareș (drum greu dar frumos...). Am luat cina și am dormit la călugări până la 2 și jumătate, și atunci am început urcarea.

Când răsărea soarele eram pe Toaca. Am scoborât prin Duruitoarea și la 2 după amiază prânzeam la Schit. A doua zi în zori, bine odihniți și hrăniți, am pornit-o de data aceasta din nou pe patru roți pe cheile Bicazului, către lacul Ghilcoș.

Turiștii din Ardeal preferă să urce Ceahlăul pe cheile Bicazului și apoi prin valea Bistrei, sau, scoboară Bistrița cu plutele până la Răpciuni și de aici urmează drumul nostru. Dar mai sunt și alte poteci, marcate, frumoase și bune pentru cei incercați cu urcușurile pe munte. Ceahlăul, îl poți cuceri, dacă urci, într'o singură zi. Sus pe Toaca, urmărind zborul vulturilor, vei avea o senzație inedită de bărbăție...

NICOLAE ROȘU

VEDERE ASUPRA VĂII BISTRIȚEI ȘI PIATRA-NEAMȚ DE PE PANAGHIA

DE PE MUNTELE FURNICA

JARNA CARE VINE

Peste crestele munţilor, peste pragul de piatră ce desparte două ţinuturi, se învolburează baloturi guliverice de nouri. Sunt zăpezile în sinteză ce călătoresc şi vor începe, chiar au început să cadă lovindu-se de munţi. Pământurile înfrigurate, aşteaptă velinţa albă să pună la adăpost grăunţele semănate cu religiozitatea cea mai adâncă, cu religiozitatea sentimentului de eternă luptă pentru viaţă.

In așteptare stau și sburătorii de iarnă, cu tălpi prelungi de lemn cu aripi nevăzute smulse din râul imaterial al vitezei. Două așteptări ce se impacă îmbrățișând două sentimente, fiecare cu structura sa, cu Dumnezeul său.

Intâi va fulgui ușor, vor cocheta degetele reci ale iernii cu câțiva fluturași, sau câteva petale de măr scuturate din grădina legendarului Gerilă. Incet crestele de piatră, platourile și clinurile dulci se vor pudra cu pospaiul alb și rece, măcinat de morile văzduhului. Apoi morarii Sfântului Duh, vor deschide larg gurile sacilor, și va porni spre pământ prăpădul alb și inofensiv.

Muntele pare că adoptă iarna fenomenul mimetismului, și cu un rost pe care ne place să-l insinuăm.

Viscolele ca niște duhuri potrivnice lovesc cu paloșe nevăzute, rup cu dinți oțeliți de ger din piatră.

sus: PLATOUL BRAN

jos: PE DEALUL CETĂȚUIEI BRAȘOV

Muntele oprește norii, le fură plăpumi proteguitoare schimbându-și înfățișarea în uriași ciobani cu sarici albe.

Numai brazii mai rămân verzi acolo și tinerețea care suie la fiecare anotimp alb.

Culmile și văile cu vegetație alta decât bradul, au pleșuvit în toamnă. Podoaba lor văratecă s'a mistuit sau zace încă la pământ ca un covor. Cum înălțimile stau descoperite sub văzduhul uriaș, pare că așteaptă straiul de iarnă să le acopere goliciunea și să le împace pudicitatea. Dar și brazii veșnic tineri, vor îmbătrâni pentru un anotimp. Pentru copii nevăzuți ai codrilor pentru duhurile mici, se vor încărca cu stelele cristalelor de zăpadă.

Muntele românesc care în trecut era turburat numai de fiare, de temerari ciobani, haiduci, și la semne de veac de către oștile în trecere, nu mai rămâne singur și necercetat în niciun anotimp. Duhul peregrinării, își suflă, indemnul în sufletul fiecărui om ce se bucură de vânjoase picioare: cunoaște țara ta și a strămoșilor, cunoaște primăvara, vara, toamna și iarna, cum anul ce-și trece anotimpurile peste tot plaiul românesc, le cercetază. Cunoaște minunile lui Dumnezeu.

Vei avea atunci, în rafturile inimii și gândului tău, o bibliotecă, ce-o vei ceti retrospectiv, ridicând dintre acele paginii scrise cu colorile creației, și nuanțele osârdiei și istoricului sbucium al unui neam, îndemn și cumpănire, pentru toate clipele zilelor vieții.

R. B.

VALEA BÂLII — MUNȚII FAGĂRAȘ

S K Y U L

Suntem în preajma sezonului sportiv de iarnă: sky, hokey, patinaj.

Incepem să avem nostalgia aerului tare și curat, și dorul de puritatea zilelor albe și ingheţate. E o aşteptare neastâmpărată și activă.

Iarna schimbă, nu știu cum, faţa pământului și parcă ne înalţă într'o altă regiune, în care nu se poate ajunge altfel.

Schimbarea de decor, primeneşte parcă și sportul, dându-i o altă viziune și altă elasticitate.

De fapt, la noi în ţară, unde este atât de accentuată deosebirea dintre vară și iarnă, trăim în două lumi cu totul diferite care se alternează, întinerind în noi avânturi și entuziasm.

Dintre sporturile de iarnă, acel care domină prin vigoare, prin stil, prin potenţial este skyul.

Acest sport divin, în care omul are realităţi de pasăre ce planează peste coborâșuri de munte, și satisfacţia vitezei care ameţeşte și înalţă, ţine tot atât de turism pe cât de sport propriu zis.

El nu necesită mișcări limitate în cadrul unui joc organizat, sau pe suprafeţe reduse. Nu este ca hokeyul care-i sport cu regulă și discipline; nu e nici ca patinajul care înseamnă filigram tehnic și flori tăiate în cristal de ghiaţă, pe câţiva metri patraţi, undeva, între niște ziduri urbane.

Skyul înseamnă victorie asupra asprimei naturei, înseamnă beţie de aer și de peisaj. Prin el poţi cuceri aprigul vis alb al muntelui de pe care te poţi arunca elastic și estetic ca dintr'un cer cu nori albi, scoborînd vertiginos, cu svâcniri de aterizare, între vile locuite de oameni.

Skyul a cucerit, an cu an, tot mai mulţi adepţi. Trenurile duminicale care pleacă și se întorc pe valea Prahovei, sunt tot mai încărcate.

El stimulează cu frumuseţile cadrului pe care ţi le permite, o evadare admirabilă, din sine și din mulţimea în care te contopeşti o săptămână întreagă. El desvoltă prin cerinţele lui și prin verificarea unei energii proprii, o sănătoasă încredere în sine, și educă voinţa și spiritul de întreprindere.

Skyul e un sport și al voinţii și al spiritului, nu numai al muşchilor și al văzului. In sky, omul găseşte desvoltarea și întărirea armonioasă ale celei mai complecte și mai nobile însușiri.

Valea Prahovei, unde se poate ajunge în 2-3 ore, plăcut și camaradereşte petrecute în tren, înseamnă pentru skyori un adevărat paradis în timp de iarnă. Mai mult de cât în timpul verii.

Sinaia, Predeal, Timiș, Braşov, sunt tot atâtea drumuri și puncte de plecare în acea reverie aprigă și totuși elegantă și subtilă care este skyul.

Pentru a-i simţi starea de extaz specifică, nu este absolută nevoie să fii un as al acestor două tălpi de săniuţă, pe care omul încearcă uneori copilăreşte senzaţia plăcută a unui altfel de mers, decât monotona alternanţă al pasului de muritor, fără avânt.

Artiștii acestui sport, au în viaţă un privilegiu în plus. Ei pot crede cu adevărat că stăpânesc înălţimi și prăpăstii, și pot avea mândrie de vulturi.

Pentru aceia nu are importanţă de unde pleacă, dela Sinaia, dela Predeal sau dela Braşov. Ei au parcă la dispoziţie, alb și neted, întreg universul, ori încotro ar apuca. Greutăţile pe care le au de înfrânt nu fac decât să le dea o satisfacţie mai mult.

Dar nici skyorul terestru, adică acel care e aproape de începuturi, acel care nu a căpătat încă darul de a simţi aripi în braţul întins, nu este un desmoștenit al soartei.

La Sinaia, în poiana Opler, încă e în mijlocul naturei pe care iarna n'o locuiesc decât fiarele și zeii cei puternici. La fel se va simţi pe noua pantă pentru skyori, amenajată vara aceasta pe dealul Furnica, la locul unde e finalul pistei de bob.

LUCRĂRILE LA PÂRTIA DE SKY SINAIA

La Predeal, ori unde, jur împrejur, se desfășoară pante albe pe locul pajiștilor de vară, bune pentru un exercițiu sănătos, pentru o cădere comodă pentru o veselie copilărească.

Poate între skyorul perfect și învățăcel e o deosebire ca între două rase biologice. Dar ei fac parte din aceiaș familie, în care unii sunt mai nobili iar alții mai muncitori, fără rușine și fără dispreț suficient.

Sinaia, Poiana Țapului, Bușteni, Predeal, Timiș, Brașov și munții care-i înconjoară, și coloanele în care căldura și mâncarea vin parcă direct dela Dumnezeu, așteaptă să primească marea falangă a tinereții vesele și sportive și a... bătrâneții care nu se lasă.

Iarna, curând, pregătește acolo marele rezervoare din munți și văi, pentru verificarea timpului și a spiritului.

DEMOSTENE BOTEZ

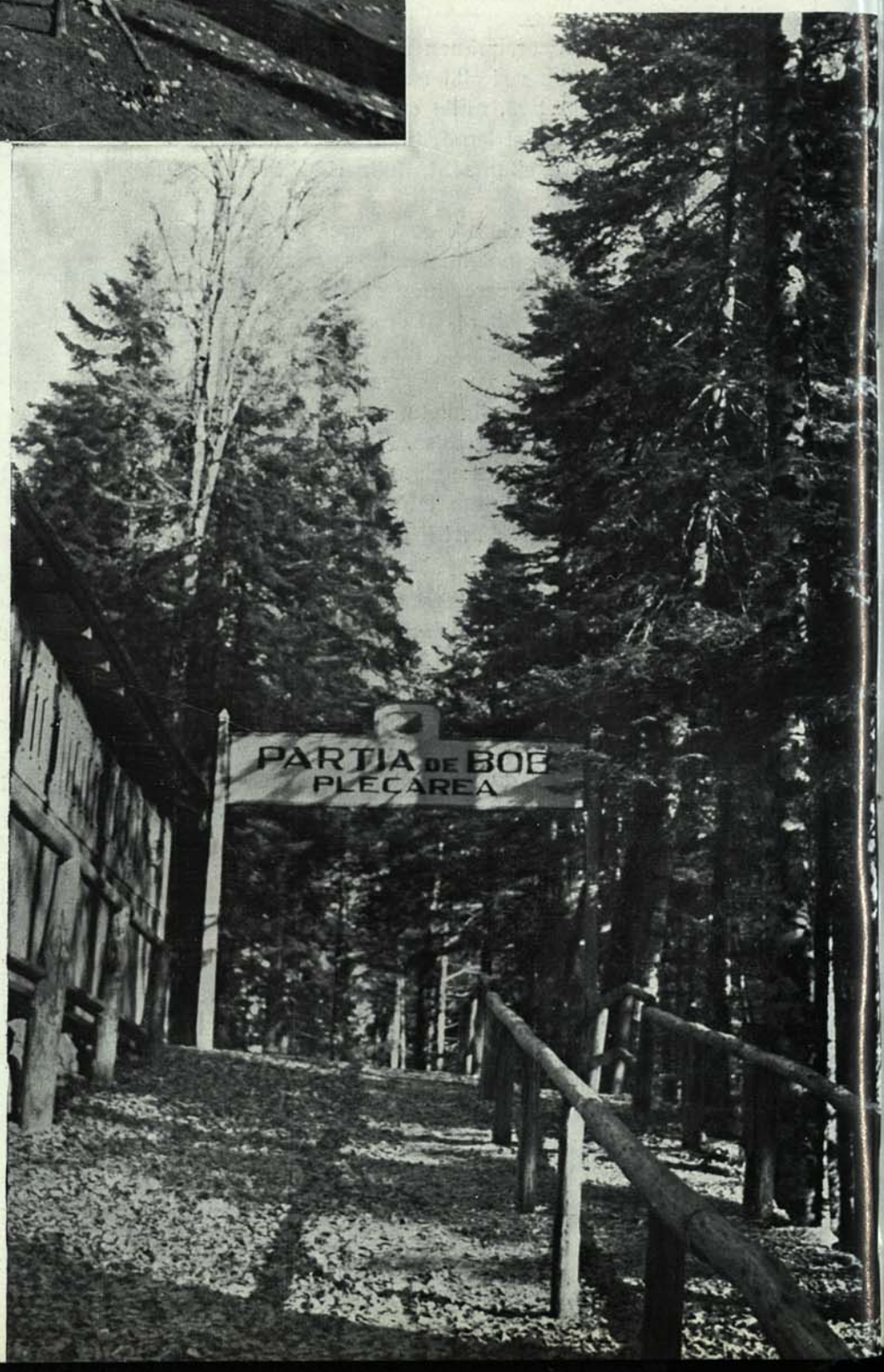

PÂRTIA DE BOB — SINAIA

Circuit de Sky

Predeal—Timişul de Sus—Predeal

Sky-ul devenind tovarăşul omului, un tovarăş capricios pe care trebue să-l mânue cu destulă pricepere ii cere o pregătire specială şi de lungă durată.

Parcursul Predeal — Timişul de Sus — Predeal din schiţa alăturată reprezintă un circuit de incercare pentru cei ce vor să devină sky-ori-alpini. Fără să se depărteze de puncte de reper uşor de identificat (aşezări omeneşti, linie de cale ferată, şosea) sky-orul trece printr'un teren care il scoate in cale toate formele variate necesare unui antrenament.

Profilul de sub schiţă evidenţiază suficient toate pantele accesibile urcărilor şi coborârilor, punându-l treptat la incercare cu diferite situaţii.

Plecând din Predeal spre cota 1164 de pe dealul Cioplea, urcă pe o pantă uşor înclinată pentru ca apoi să meargă mai mult de 1 km. (vezi profilul parcursului) pe un plan orizontal. Coborârea începe abia după ocolirea tunelului când ii apar innainte formele cele mai variate intr'un teren frământat, dar accesibil începătorilor.

Coborârea spre gara Timişul de Sus e puţin mai grea, dar aici la sfârşit de cursă poate să-şi incerce aplicativ cele exercitate in cursul drumului.

A doua parte care incheie circuitul intre Timişul de Sus şi Predeal se face pe şoseaua carosabilă. Aplicaţii uşoare de „pas alunecat" sau „pas de patinaj", sunt mai uşor aplicabile de data aceasta.

1. EXCURSIE: PREDEAL-TIMIŞUL de SUS - PREDEAL

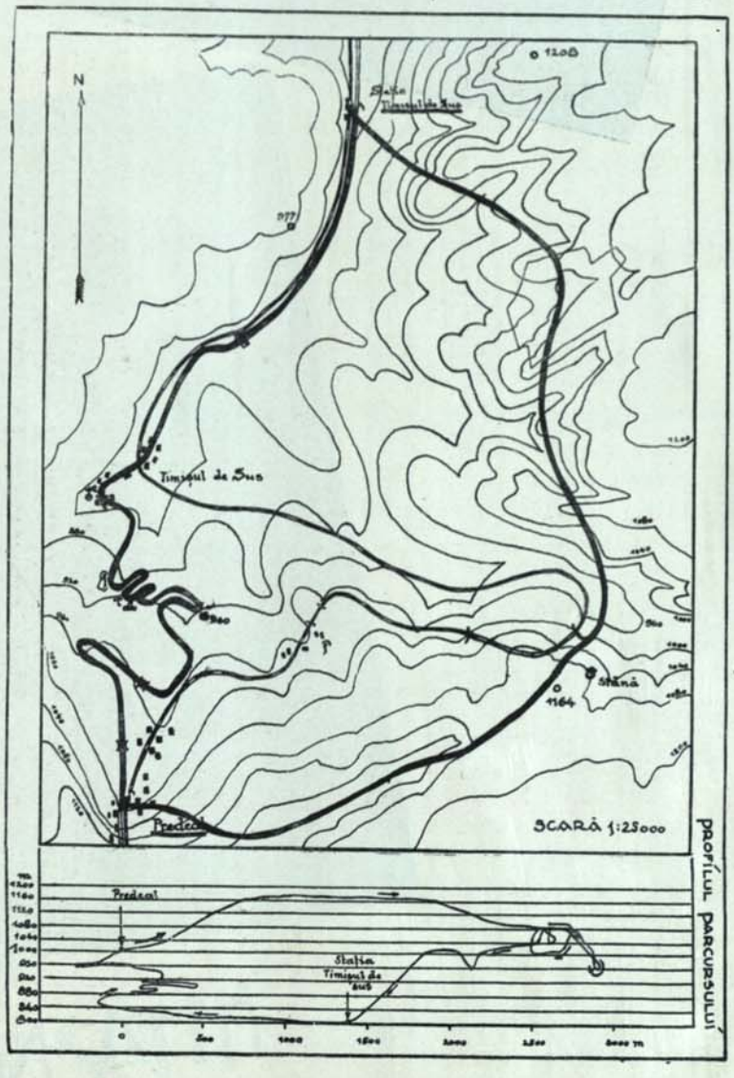

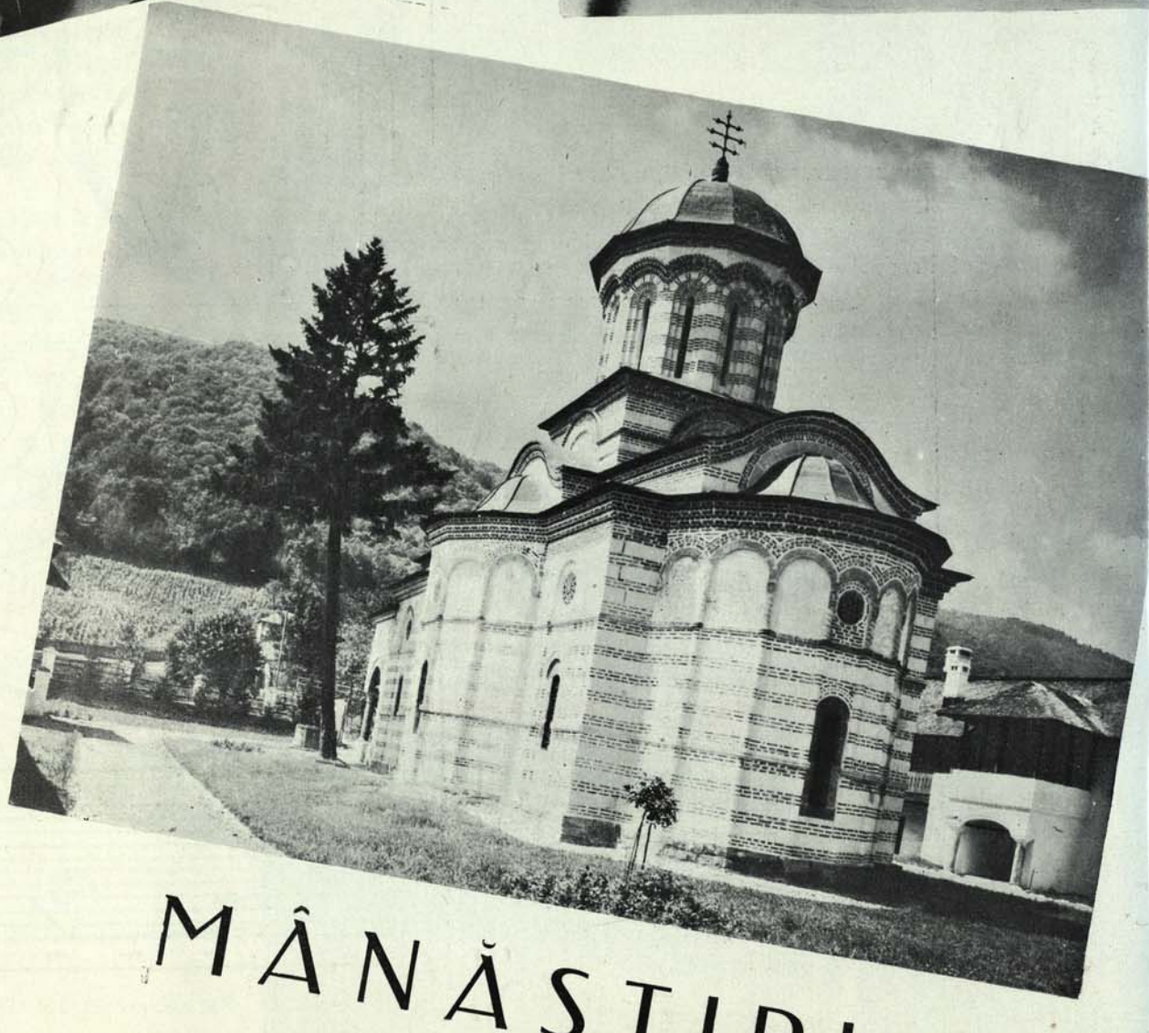

MÂNĂSTIRI

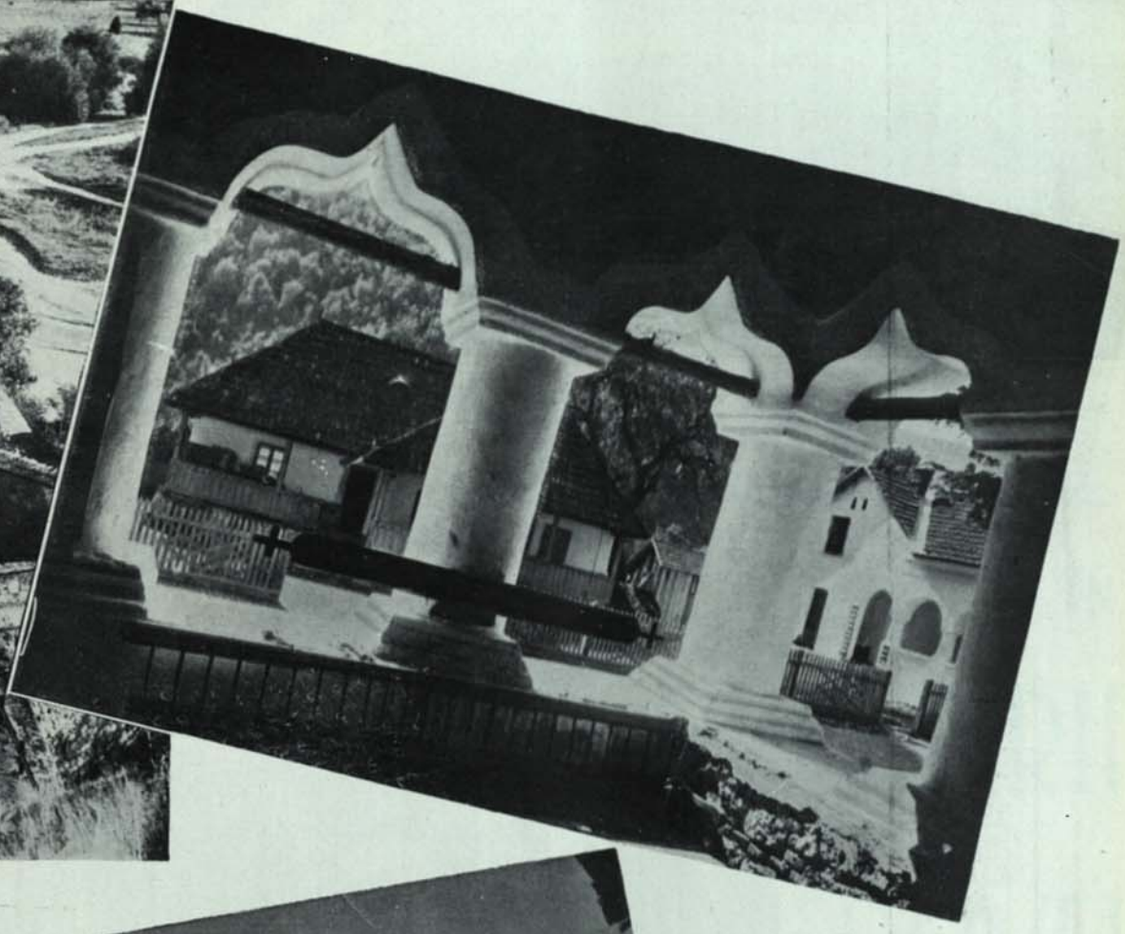

OLTENEȘTI

CABANA DE PE VÂRFU CU DOR

IN ZIUA INAUGURĂRII

Vârfu-cu-dor este unul din cei mai frumoşi munţi ai Bucegilor. Numele singur este ca o mângâere, venită până la noi din fund de veacuri, de pe vremea ciobanilor cari descălecau ţări.

Muntele este frumos, pentrucă spre deosebire de toate celelalte înălţimi din Bucegi, Piatră Arsă, Jepi sau Caraiman, în loc să fie surpat şi plin de rănile stâncilor spre Valea Prahovei, se înalţă încet, întreg şi catifelat până în cer. Aici pe o creastă, la 2000 de metri, s'a ridicat şi una din cele mai vechi case de munte dela noi, risipită de mulţi ani.

Călcând pe acele urme ale noastre, Asociaţia Carpatină Ardeleană a Turiştilor, înfiinţată de saşi acum 57 de ani (S. K. Y.) a înjghebat încă de anul trecut un mic adăpost pe Vârfu-cu-dor. Aşezat într'un loc de viscole şi de ceaţă, la răspântia Vânturişului el a fost numai decât preţuit. Skiorii maicuseamă l-au căutat. Este o gospodărie nu numai de somn de noapte, dar şi de mâncare îngrijită şi ieftină, pentru 120 de drumeţi. Este un mic hotel de înălţime, cu 500 de metri mai sus de marele hotel al Eforiei, care aşteaptă zile mai bune ca să fie dus la capăt.

Ziua inaugurării adunase în munte câteva sute de oaspeţi, atât din Bucureşti din Sinaia şi de pe toată valea Prahovei, cât şi dela Braşov şi din alte oraşe ale Transilvaniei. Prietenii noştri saşi au avut bunul gând să înceapă cu o liturghie ortodoxă, după care au urmat cuvântul şi cuvântările luterane. Preotul nostru venea dela mânăstirea Sinaei. Glasul lui trezea ecouri cunoscute. Atâţia ciobani, cari nu mai sunt, dintre dulăi de stână şi mioare, ascultau de pe stânci, de sub zeghe şi rezumaţi în bâte. Preotul luteran al oraşului Braşov vorbea acolo, cu braţele ridicate, unui Dumnezeu al culmilor, mai aproape de poeţi şi de filozofi.

Drumeţii muntelui au de acum un nou popas, Bucegii, cari se acopereau de case tot spre Miazănoapte, uitaseră tocmai această latură atât de umblată, un fel de foişor de unde se poate vedea şi merge în toate părţile. Oficiul Naţional al Turismului este recunosctător Asociaţiei Carpatine pentru această faptă, care a costat-o peste o jumătate de milion lei.

SLUJBA RELIGIOASĂ

După o gustare cu răgaz, am pornit pâlcuri, pâlcuri, cu pas grăbit ca să-i luăm înainte serii timpurii de iarnă, care spre Peştera Ialomiţei, care spre Bulboci. Parcă ne duceam să dăm de veste celorlalte case pierdute în singurătatea zăpezei, că s'au mai deschis porţile unei tovarăşe!

Em. B.

VÂNĂTOARE ÎN CODRII MOLDOVEI

Codrul este leagănul moldoveanului şi vânătoarea este a doua lui religie. Nu degeaba se trag ei dintr'o ceată de vânători veniţi cu Dragoş Vodă, dând ţinutului numele căţelei de vânătoare, ca şi râului în care s'a înecat, şi alegând stema ţării, capul zimbrului răpus.

Noi cari am apucat încă vremea când nu erà o lege a vânatului (1906), ştim că el se bucură de mai multă cruţare: frica de Dumnezeu şi mila de vieţăţile lui erau mai tari decât respectul de lege şi teama de jandarm. E poate singura lege care nu trebuia făcută după chipul înţelepţilor prea depărtaţi de meleagurile noastre, ţinându-se mai multă seamă de obiceiul pământului şi de nevoile locuitorilor. De aceea legea cruţării vânatului este cea mai călcată lege din ţara asta.

Codrul nesfârşit al Moldovei erà locul unde umblând la vânat, moldovenii îşi oţeleau puterea trupului şi agerimea minţii, îşi ascuţeau văzul şi auzul, pregătindu-se de luptă cu adevărata fiară — cu duşmanul care râvnea la moşia lui. Şi atât erau de sănătoşi aceşti oameni încât un învăţat polon, care a trecut de mult prin ţinutul lor, a spus că moldovenii trebue să fie sălbatici, fiindcă ei niciodată nu sunt bolnavi.

Vitejia şi iscusinţa lor nu găsea seamăn decât în dragostea şi buna-voe cu care-l primeau pe orice strein, de venea la el ca oaspete şi prieten. Astăzi încă, în părţile muntoase, aproape nu se află cioban care să nu se fi luptat cu ursul piept la piept, fără arme, cel mult cu bâta sau cu toporâştea şi nu arareori veţi vedea pe spatele lor urmele adânci lăsate de laba ursului. Şi totdeauna omul a fost cel care a atacat, punându-şi viaţa în joc nu atât pentru oaia furată, cât pentru mândria lui jignită.

A umblà cu puşca în spate prin codrii noştri nu înseamnă că trebue musai să ucizi, dar ai prilejul de

a-ți cunoaște țara și retrăi în tine trecutul nostru, plin de lupte și de sbucium, a simți la fața locului, vremurile în cari strămoșii noștri intrau în codru ca într'o cetate, în care erau apărați de furia năvălitorilor adeseori barbari și câte odată chiar mai civilizați. Cum puteau ei să se teamă de urs, cu care cel mult dacă mai împărțeau din când în când câte o oaie și cum să nu li se pară ursul blând, bun și demn chiar de iubirea lor, când erau atacați de tătarii cu chip de om cari prădau și nimiciau tot ce găseau în cale?

Hotărât lucru că țăranul moldovean, din părțile pădurоase sau muntoase este unul dintre cei mai săraci țărani ai Europei dar este și singurul de pe acest continent care dă cu bucurie, streinului care-i cere adăpost, patul lui, ducându-se să doarmă în staul cu vitele; după cum tot el este singurul care la „poftă bună" nu răspunde cu „mulțumesc" ci totdeauna zice „poftim la masă", chiar dacă ar fi să rămâie el flămând.

De aceea mi-e drag și-l respect pe moș Toader, pădurarul din Poiana Haiducilor și sunt

tare mulţumit când pot sta câte o săptămână la el, să mă odihnesc ridicând munţii şi fugărind vânatul cu capăii lui. Numai cine a vânat la codru ştie cum osteneala te reface, te vindecă de griji şi boli fără doctor şi fără spiţărie.

Primul omăt căzuse de două zile şi vânatul îşi scrisese pe el toate mişcările. Moş Toader nu ştia carte dar în cititul urmelor erà mare cărturar şi, cu toţi cei şaptezeci şi trei de ani, erà mai svelt şi mai sprinten decât luptătorii noştri dela Olimpiadă. „Vezi, pe aici au trecut şapte lupi eri noapte şi azi, spre ziuă a trecut şi cucoana vulpe; dar nu se apropie de coteţele mele, că-mi cunosc cânii şi ştiu ce flocăială îi aşteaptă". Nu prea departe dăm şi de urma lui moş Martin care încă nu s'a băgat în bârlog la ernat. Puterea lui grozavă, ca şi dinţii şi ghiarele lungi şi ascuţite, ne-ar face să credem c'ar fi unul din cele mai fioroase animale de pradă. Şi cu toate astea rar se spurcă ursul la carne, fiindcă hrana lui obişnuită sunt rădăcinele, jirul, ghinda, smeura, murele, afinile, culbecii, viermuşorii, dar mai ales mierea de roi sălbatici, de dragul căreia nu scapă niciodată neînţepat, ba de multe ori e chiar pus pe fugă de albinele furioase. Niciodată nu caută ursul pricină omului dar primeşte totdeauna lupta, dacă e zădărît de el şi, în afară de urangutan, e singurul animal care se ridică în două picioare pornind la luptă dreptă, cu braţele-labe deschise. Nu se repede ca lupul să-ţi sfâşie burta şi nici ca bursucul, la cele mai gingaşe părţi ale bărbatului. Prins de mic e blând şi se joacă ca un căţel cu omul iar după ce creşte, călcătura lui face minuni la cei cu durere de şale şi alte boli, ursul fiind cel mai puternic şi totuş cel mai gingaş masseur.

Dacă Darwin crede că englezii se trag din maimuţă, să ne fie şi nouă ertat a crede că moldovenii se trag din urs.

Mai la deal ne incrucișăm cu urma unui porc sălbatec uriaș. Porcii, când îmbătrânesc se fac răi și turma fuge de ei. Nu se unesc decât când sunt atacați de lupi în ernile grele sau când le trebue un conducător la stricăciunile ce le fac semănătorilor de păpușoi sau cartofi. Iată și copacul ros ca un jug, un brad bătrân de care se freacă porcii pentru a se scărpina și a-și unge pielea cu rășină, făcând astfel să lunece gloanțele de plumb și sburăturile de ceaun cu cari îi altoesc localnicii.

Intr'o poeniță, moș Toader, zâmbind șiret pe sub mustață, face un semn cu toporâștea în coaja unui copac și-mi șoptește: n'am umblat degeaba căci uite-ici o urmă de jder. Tot pe locul acesta, îmi spune el, astă vară s'a luptat un urs cu un porc sălbatec și vreme de două zile nu s'a lăsat ursul până nu l-a răpus pe porc, spre bucuria lupilor cari așteptau prada urlând. Câte tragedii nu se întâmplă în tăcerea codrilor, câți lupi nu mor sfârtecați de coarnele cerbilor și câte căprioare nu cad pradă, cu ied cu tot, lupilor bătrâni cari fac adevărate vânători, în cari lupii tineri hăituiesc iar cei bătrâni aţin calea vânatului, ascunși pe după copaci. Anul trecut au fost și doi râși aici, îmi spune in taină moș Toader, dar au trecut munții dincolo, după ce au făcut tare mari stricăciuni vânatului.

Țăranii moldoveni nu disprețuesc carnea de sălbătăciune dar nu de dorul ei vânează. Așa de pildă nici nu se ating de carnea ursului care, dealtfel este foarte prețuită de mulți orășeni. Nici măcar frumoasele prețuri ce se capătă pentru blănuri nu i-au putut împinge spre acest fel de negoț căci, de când se știe și până în zilele noastre, negustorii de blănuri din sate și orașe, au fost ori de altă nație, ori de altă religie.

Vânatul codrilor noștri, nu dă numai carnea și blana, dar dă viață și farmec pădurii iar din viața lor, privită cu luare aminte, putem trage și multe învățături. Numai aceste biete sălbătăciuni n'au nici ce învăța și nici ce primi dela noi, decât doar mila noastră, ca să nu le ucidem fără rost.

AUREL GR. BRĂESCU

Expoziția-concurs de fotografii O. N. T.

Duminecă 15 Noemvrie, în sala Comoedia și în prezența D-lui Ministru R. Franasovici, a unui însemnat număr de membri ai Parlamentului, a reprezentanților societăților de turism și a numeroși amatori de frumos, D-l Sergiu Dimitriu, Președintele Oficiului Național de turism a inaugurat întâia expoziție-concurs de fotografii organizată de O. N. T.

Această manifestare are un triplu scop: să stimuleze și să încurajeze fotografii amatori sau profesioniști cari colindă țara și-i adună frumusețile, să selecționeze cel mai bun material pentru propaganda turistică, în fine, să pună la îndemâna tuturor o ocazie în plus de a-și cunoaște țara sub fața ei cea mai frumoasă.

Gândul Oficiului Național de Turism a găsit între toți fotografii noștri, o deplină înțelegere. Numărul și calitatea fotografiilor primite au covârșit așteptările noastre și prin urmare și putințele de expunere, la această întâie încercare. Au luat parte la concurs 170 de concurenți cu 1066 de probe, abia a cincea parte a putut să fie arătată într'un număr de 183 fotografii alese de juriu, nu pentrucă restul ar trebui numaidecât lăsat în întregime la o parte, ci numai pentrucă acest rest este într'adevăr prea mare.

In ziua de 21 Noemvrie, M. S. Regele, a vizitat îndelung expoziția arătând un deosebit interes pentru calitatea și varietatea fotografiilor expuse și manifestând o deplină mulțumire pentru efortul făcut de toți cei ce au contribuit la această reușită.

Oficiul Național de Turism a hotărît să facă în fiecare an două asemenea expoziții, una de toamnă cu rodul drumeției de vară, alta de primăvară, în Mai, cu cel al sporturilor zăpezii. Premii vor răsplăti cele mai bune lucrări cari, de altfel vor fi popularizate prin revistele, publicațiile și albumele O. N. T.

CRONICA TURISMULUI

O AVUȚIE NAȚIONALĂ: TURISMUL ȘI ORGANIZAREA LUI

Ceice au umblat ei însiși dela munte până la mare, și au citit ziarele, cu zestrea lor de fapte și de propuneri, vor fi în stare să-și facă o părere despre ceeace a însemnat pentru țară cel din urmă anotimp turistic.

Iată, deocamdată, câteva cifre. Ele nu privesc decât 49 de stațiuni balneare și climatice din România, adică abia o treime, dar este drept că dintre cele mai căutate. Data până la care au fost culese este numai 1 August, ceeace ținând seamă de mișcarea foarte mare din această lună și de adausul din Septembrie, nu înseamnă decât o jumătate din vacanță. Cifrele în sine, însfârșit, sunt totdeauna mai mici decât cele reale, atât pentrucă în deobște statistica turiștilor este grea — gândiți-vă numai la cei cari o potrivesc așa încât să nu rămână noaptea într'o stațiune sau la cei veniți ca oaspeți la rude! — cât și pentrucă la noi în deosebi această statistică mai are lipsuri.

Prin urmare în 49 de locuri de băi și de aer dela noi, cam în timp de două luni, dela 1 Iunie până la 1 August anul acesta, au fost 72 175 de oaspeți, dintre cari 67 277 români și 4898. străini. Pentrucă n'avem nici o lămurire despre numărul de zile petrecut de fiecare, dacă socotim numai 2000 lei de cheltueli de tot felul de om, ajungem la o cheltuială totală de 144.350.000. Dacă ne gândim că ea privește numai jumătate din anotimp și o treime din stațiuni, nimeni n'are să ne învinuiască de o umflare de cifre când vom rotunji la 500.000.000 de lei, sumele de bani puse în mișcare de turismul românesc de vară în 1936. Nu este mult, dar este tot atât de sigur și că nu este tot. Atât cât arată, dă destul ca să-și facă oricine convingerea că turismul românesc nu este numai un prilej de împrospătare și un prilej de bucurie de viață, dar că înfățișează și o adevărată avuție națională.

Mă opresc din cele 49 de stațiuni, la câteva din ținuturi deosebite ale țării, pentru o înțelegere mai bună a lucrurilor. De pildă, la Slănicul din Moldova au fost în acest răstimp 4.235 de oaspeți români și 12 străini. In tot sezonul de vară de anul trecut românii au numărat 4.188, iar străinii 2. Creșterea e vădită. La Predeal au venit din afară până la 1 August 2067 de oaspeți români și 18 străini. Anul trecut fuseseră 1825 români și 16 străini. Sporul e destul de însemnat. Dacă trecem la Mare, Carmen Sylva a adăpostit în cele dintâi două luni ale verii 4123 de oaspeți români și 1349 străini. In tot 1935 românii fuseseră 3363 și străinii 1104. Carmen Sylva are de ce să fie mulțumită. La Budachi, pe coasta basarabeană, oaspeții de anul acesta au fost 2878 românii și 56 străinii, față de 2230 români și 45 străini de anul trecut. Budachi înflorește. In Bucovina Vatra-Dornei a atras 3191 de români și 60 de străini, alături de 2972 de români și 58 da străini în celălalt an. Și aici propășire, deși unele stațiuni cu renume vechiu și veche clientelă ajung la o stabilizare firească. In Ardeal, Sovata a adunat 2160 de oaspeți băștinași și 1359 din alte țări. In anul 1935 numărul lor a fost pentru cei dintâi 2099 și pentru cei de al doilea 332. Numărul și al unora și al altora s'a mărit. La Stâna de vale, în părțile Crișului, unde nu e decât brad și liniște, dela 413 oaspeți români și 53 străini, anul trecut, acum au fost 1184 de ai noștri și 67 de peste hotare. Este un adevărat salt. Lumea a știut să prețuiască nu numai buna găzduire, dar toate îmbunătățirile de drum făcute de proprietară, episcopia română unită din Oradea. In Banat, băile Herculane și-au păstrat faima lor de totdeauna. Ele stau în fruntea stațiunilor, cu 5655 de vizitatori români și 207 străini, față de 5439 băștinași și 168 din alte țări, câți an venit în 1935.

La o cercetare mai de aproape a statisticei, vedem că din toți oaspeții veniți de peste hotare, mai bine de jumătate se îndreaptă spre Mare. De aceea nu este o întâmplare că pentru întâiul hotel pe care s'a hotărât să-l ridice Oficiul Național de Turism, localitatea aleasă a fost Mamaia. Cu cât capacitatea de primire a orașelor și stațiunilor de pe țărm va fi mai mare și înlesnirile mai bune, cu atât și numărul vizitatorilor străini va crește. România va începe să fie o țară de turism internațional prin coasta ei maritimă. Prin alte părți străinii vin, se uită și trec mai departe; la Mare se opresc și se întorc. Să organizăm cât mai plăcut pentru ei acest ținut de nisip cald, de undă lină și de zare albastră!

M'am întâmplat le punerea pietrei de temelie a hotelului dela Mamaia. Zidarul îmbrăcat într'o manta de lucru albă, care punea mortarul cu mistria, nu era altul decât Majestatea Sa Regele Carol al II. Președintele Oficiului, în cuvântarea lui, vorbise de simbol. Acesta era simbolul și deasupra lui fâlfâiau steagurile: până departe, dela această singurătate de dune și de scaeți, din stâlp în stâlp, până la Cazino, și kilometri dincolo de el, până la Constanța! Regele țării punea El însuși început clădirii, unde aveau să fie chemați să tragă mai cu seamă străinii. El era gazdă și înțelegea să-și facă datoria întreagă, fiind și cel dintâiu la muncă. Mai ia odată din găleată cu mistria și se uită împrejur. Numai lacul desparte, surpăturile de nisip cât cuprinde vederea și Marea îndărăt, gătită cu creste subțiri de spumă și învinețită de apropierea orei șase după amiază la 15 August. Până la Iunie viitor locul n'avea să mai semene. De pe o movilă, la o aruncătura de băț, se mișca un steag ciudat, cu coada scurtă, verde cu semilună. Zidarul nu înțelegea; apoi a zâmbit. Acolo se cuibăriseră tinerii Egipteni veniți la Jamboree și fugiți din Poiana Brașovului de ploaie și de frig. Ședeau pe margine, parcă anume ca niște trimiși ai străinătății, la această solemnitate făcută puțin și pentru ea. Oameni dintr'o țară de soare, se bucurau de România însorită. Noul hotel începea bine.

Ceeace a fost nou anul acesta în viața turistică a țării a fost apariția în mijlocul ei a organizației de Stat, Oficiul Național al Turismului. Călătorit ca ideie pe la câteva Departamente, ca și cum ar fi trebuit să-și dea proba de putere, prin elementul care e caracteristic turismului, mersul, el s'a așezat acum, prin legea dela 29 Februarie 1936, la Ministerul de Interne. Poate însă că întâia binefacere a acestei legi este că ea dă naștere la o instituție aproape de sine stătătoare. Un articol cum este articolul

PEISAGIU — BRAN

63 din legea pentru organizarea turismului, nu se întâlneşte prea des în legislaţia noastră şi în birocraţia care o aplică, mândră de ceeace a creiat sau i s'a dat în seamă şi înţelegând să le păstreze în forma dintâi, prin orice lupte. Acest articol 63 zice: „După terminarea lucrărilor pentru desăvârşirea punerei în aplicare a prezentei legi, Oficiul Naţional de Turism va putea, pe baza unui Decret Regal, trece dela Ministerul de Interne, pe lângă altă Instituţie". Nici unul din Ministerele unde s'a încercat până acum întocmirea unei organizaţii publice de turism, nu s'a arătat la fel de înţelegător şi de larg.

Intâia încercare, dacă nu de legiferare a turismului, dar de căutare a unei forme preocupării de Stat în acest domeniu s'a ivit numai decât după 1921. Propunătorii veneau nu dintre oamenii politici şi de legi, ci dintre turişti. Mai târziu când s'a legiferat în adevăr, tocmai turiştii, membri şi conducători de societăţi puternice şi iniţiatorii de ieri, au fost uitaţi sau chiar învinuiţi că se pun deacurmezişul noilor măsuri. Aceasta se vede că e soarta tuturor premergătorilor! Fără îndrăsneala şi nevinovăţia acestora, de oameni pătrunşi de patima lor, ideia ar mai fi aşteptat însă cine ştie cât până să-şi facă loc printre gravele obiecte de legiferare.

A fost nevoie de trecerea în ştiinţă şi în societate a unei personalităţi, ca profesorul Emil Racoviţă, care pe lângă înfiinţarea unei ramuri de cercetări, a unei catedre noi şi a unei adevărate şcoli de tineri învăţaţi, la Universitatea din Cluj, se apucase să facă tot acolo şi o societate de turism, *„Frăţia munteană"*, păstrată până astăzi şi foarte activă înăuntrul Touring-Clubului-Romăniei, a mai fost nevoie şi de prietenia lui cu ministrul de atunci al Muncii, Georgel Mârzescu, şi de înţelegerea acestuia faţă şi de alte probleme decât cele obişnuite, pentruca să se fi putut înjgheba întâiul serviciu al turismului. Mai târziu, în întâia lege sanitară de după războiu, a apărut şi numirea cea nouă, Oficiul Naţional al Turismului, propus tot de domnul Racoviţă împreună cu domnul Mihail Haret, ca preşedinte al Touring-Clubului-Romăniei. El trecea astfel la ministerul Sănătăţii şi era legat de administraţia staţiunilor balneare ale ţării, sub forma unui Inspectorat balneo-climatic. Oficiul Naţional al Turismului a rămas însă nemişcat în articolul lui de lege ca un fluture într'o crisalidă şi a aşteptat. Părerea veche a legăturei dintre turism şi sporturi a ieşit din nou la iveală, când a luat fiinţă, tot în Ministerul Muncii, Sănătăţii şi Ocrotirilor Sociale, Direcţia Educaţiei Poporului. Un Serviciu mai cuprinzător al ei, de educaţie fizică, îmbrăţişa şi turismul. Când Direcţia Educaţiei Poporului, înfiinţată la începutul lui 1930, a trecut, pe la jumătatea lui 1931, la Ministerul Instrucţiei, turismul a plecat şi el cu ea. Peste doi ani el îşi găsea pentru întâia oară o fiinţă de sine stătătoare în Consilieratul Turismului, de rândul acesta pe lângă Preşedinţia Consiliului de Miniştri şi cu o subliniere a trăsăturii lui, de propagandă şi de legături internaţionale.

Foarte curând însă, şi înainte să fi putut arăta câtă viaţă cuprinde, Consilieratul se desfiinţa. Turismul, ca preocupare de Stat se găsea din nou disponibil şi gata de drum, în căutarea unui Minister binevoitor. Acest Minister a fost Ministerul Sănătăţii, care şi-a adus aminte de articolul lui din legea din 1927 şi a pregătit un proect legând dela nou turismul, şi de rândul acesta mult mai trainic, de soarta staţiunilor balneare. Dar şi instituţiile sunt ca oamenii: după ce le-ai deprins să meargă pe propriile picioare, anevoie să le mai convingi să fie duse sau să ducă în cârcă pe alţii. Anul trecut ideia legiferării turismului, fără alte tovărăşii şi atârnări, biruia. Şi-o lua asupră-şi Ministerul de Interne şi ea ajungea curând la legea dela 29 Februarie 1936. Era întâiul popas pe înălţime, popas meritat după un asemenea drum.

Turiştii privesc înfiinţarea Oficiului Naţional al Turismului ca o biruinţă a lor, şi îl urmăresc şi urmează cu dragoste în începuturile vitejeşti de activitate. Pentru trei luni de viaţă legală, cât avea la deschiderea anotimpului turistic de anul acesta, ceeace a putut face, atât ca fapte cât şi ca directive, îndreptăţeşte cele mai bune nădejdi. Dela început el a înţeles mai cu seamă acest mare lucru că, alături de acţiunea de ajutorare, îndrumare şi supraveghere de Stat, trăeşte şi se desvoltă liber acţiunea de creiare a iniţiativei particulare. Cuvântul de ordine din întâile zile a fost punerea în aplicare a legei prin înfiinţarea organelor de lucru în

PIATRA CRAIULUI VĂZUTĂ DE PE PLATOUL BRAN

toată ţara, oficiile locale de turism, dar în acelaş timp sprijinirea societăţilor de turism şi a turismului activ. Principiul e cum nu se poate mai sănătos şi dela sine înţeles; dar trebuia găsit şi mai ales pus în practică. Celelalte nu vor putea întârzia.

Aceasta ca metodă, care era datoare să descopere şi să folosească dela întâii paşi toate uneltele de lucru. Ca scopuri, Oficiul, plecând dela adevărul că turismul este o avuţie naţională, a crezut că în întâiul rând trebue organizată mişcarea înăuntrul ţării, pentru băştinaşi, către locurile de frumuseţe şi de sănătate, şi numai după aceea, ca o urmare firească, urzite legăturile mai strânse internaţionale. Acţiunea dintâiu a fost una de înbunătăţire şi de propagandă la noi şi pentru noi, în legătură cu tot ce era vrednic de văzut şi de cercetat.

Cred că s'au întrebuinţat pentru aceasta vreo 4 milioane lei, cea mai mare sumă de bani găsită până astăzi în România ca să fie schimbată în bunuri turistice. Jumătate din ea s'a împărţit ca ajutoare, însă totdeauna cu destinaţie anume, a cărei respectare se va urmări cu grijă, diferitelor Oficii locale. Între ele se văd şi nume cunoscute, Sinaia, Mamaia, Eforie, Balcic, Budachi, Vâlcov, Turnu-Severin, Govora, Mainaş, Tuşnad, Păltiniş, dar se întâlnesc şi localităţi mai umile, până acum lăsate în uitare şi în puţinătatea lor proprie de mijloace, Amara, Movila Miresei, Domneştii Muscelului, adăposturi de oameni mai înstăriţi, dar şi locuri pentru ceilalţi. Cealaltă jumătate s'a dat societăţilor de turism. Nu era o formă, mai îndeobşte convingătoare, pentru părerea că Oficiul Naţional al Turismului îmbrăţişează deopotrivă în luarea lui aminte atât acţiunea de Stat cât şi cea particulară.

Programul de lucru are în vedere toate elementele din care e alcătuit turismul, şi toate au fost într'o măsură înviorate. Comitetul de conducere el însuşi, prin cei cinci membri ai săi, s'a prefăcut într'o echipă de muncă luându-şi fiecare atribuţii anume, după pregătire şi alegere, unul capitolul drumurilor, altul pe al hotelurilor, al treilea capitolul stărilor sanitare şi al staţiunilor de băi, al patrulea capitolul societăţilor de turism şi cel din urmă capitolul publicaţiilor şi al propagandei. Preşedintele avea în seamă politica generală a turismului în România şi legăturile cu străinătatea.

Şosele de înălţime sau drumuri de munte au ieşit de aci, străzi pietruite şi trotoare prin staţiuni prăfoase sau noroite mai înainte, îndreptări şi captări de cursuri de apă şi de izvoare şi desvoltări de stranduri, începuturi de indicaţii şi de semnalizări pe căile mari ale ţării sau marcări de poteci în ţinuturi carpatice. Adăposturi noi au început să se ridice în locuri unde nu erau încă sau de prea mare circulaţie, hoteluri acolo unde iniţiativa locală lipsea cu totul sau nu mai era îndestulătoare, cu ajutorul fondului special strâns de Căile Ferate Române, potrivit însă unui articol din legea pentru organizarea turismului, o statistică şi o anchetă care să ducă la publicarea unei călăuze a hotelurilor s'a pus la cale, măsuri de control şi de oarecare reglementare a preţurilor au pornit în ţară. S'au strâns datele unui prospect general al

CANALUL FILIPOIULUI

stațiunilor balneare, s'au făcut îmbunătățiri edilitare într'un număr destul de mare al lor, s'a sporit printr'o intervenție la timp și care a găsit ascultare, lista localităților cu tarif redus pe căile ferate. S'a legat activitatea Federației Societăților de Turism de activitatea Oficiului, s'au dat ajutoare multor societăți în parte, s'a căutat prin diferite măsuri să se întărească asociațiile cu membrii noi și noi putințe și feluri de lucru, s'a pregătit și s'a încercat conlucrarea cu diferite oficii de călătorie și în întâiul rând cu Oficiul de călătorie al C. F. R. Revista Oficiului, pornită ca un mic buletin, a ajuns o publicație bine scrisă, bogat informată și strălucit ilustrată, ca o adevărată imagine a frumuseților pământului românesc, afișe, prospecte, fotografii și filme, articole în ziare și reviste, și conferințe, vitrine și expoziții au căutat să împlinească aceiaș lucrare, de răspândire și de iubire a valorilor noastre turistice.

In ce privește legăturile internaționale, de n'ar fi decât Expoziția de turism a Micei Înțelegeri, în cadrul lunei Bucureștilor, întâia cu atât de mare orizont și material artistic, și participarea la conferința de turism a Micei Înțelegeri cu întâile hotăriri puse numai decât în practică, amândouă în colaborare cu Ministerul Afacerilor Străine, contactul și călăuzirea grupurilor de turiști străini, căpătarea de înlesniri de viză a pașapoartelor și de călătorie pe căile noastre ferate a oaspeților de peste hotare, pregătirea unei secții anume în Pavilionul României dela Expoziția Internațională dela Paris din 1937 și ar fi destul, afară de o întreagă operă de informare și de îndrumare, peste care trec!

Astfel se înfățișează turismul românesc în trăsăturile lui de avuție națională și de începuturi de organizare de Stat. Țara stă înaintea noastră, ca de pe o înălțime de piatră sau de istorie, cu tot ce are ea mai plin de farmec și mai chemător, isprăvi ale unei geografii binecuvântate, văi și podgorii, singurătăți vulturești de munte sau coastă de mare cu foșnitoare valuri, și isprăvi ale sufletului înzestrat și ale muncii unui popor dealungul secolelor, mănăstiri ca bătute cu ciocanul în aur și încrustate cu pietre scumpe colorate, sate și orașe, porturi și obiceiuri. Lăudat și sprijinit cu tot sprijinul să fie cine, cu pricepere și iubire, ne deschide și ne ușurează drumul, nouă și oaspeților noștri străini, către toate aceste frumusețî!

EMANOIL BUCUȚA

TURISMUL ȘI SPORTUL

SPORTURILE ÎN STAȚIUNILE BALNEARE, CLIMATERICE, TURISTICE ȘI DE IARNĂ

Anul acesta stațiunile noastre balneare, climaterice și turistice au avut un sezon foarte slab, marcând un regres simțitor asupra mediei normale din ultimii ani.

In schimb, exodul către stațiunile turistice și balneare din străinătate a fost foarte puternic, cu toate măsurile restrictive luate de diriguitorii treburilor noastre obștești.

Explicația acestui fapt este complexă, ca și cauzele care l'au provocat.

S'au încercat a se pune înainte cauze de ordin psihologic, care vor fi având și ele importanța lor, dar nu sunt suficiente pentru a lămuri dezertarea stațiunilor noastre balneo-climaterice.

Cauza principală este tot aceia a lipsii de confort și recreație. Ori și cine își face socoteala că în schimbul banilor cheltuiți în străinătate, poate avea într'adevăr hoteluri bune și o recreație suficientă, iar la noi — deși în general în condiții terapeutice egale sau chiar superioare — nu va dobândi nici confortul suficient, nici distracția atât de necesară refacerii nervilor obosiți de străduințe zilnice.

Oficiul Național de Turism, creiat de curând dintr'o necesitate imperioasă de a orândui și valorifica bunurile turistice minunate ce ne-au fost hărăzite de pronia cerească, dar pe care industria noastră omenească le-au lăsat, de cele mai multe ori, neproductive și fără folos pentru întreaga economie națională, a pășit de îndată la o muncă constructivă, luând toate măsurile momentane ce se puteau preconiza pentru o grabnică îndreptare a lucrurilor.

Intr'un timp foarte scurt s'au înființat în toată țara oficii turistice regionale, districtuale și locale, care au fost ajutate și îndreptate spre o muncă productivă.

Printre îndreptările care au fost date oficiilor locale de turism din stațiile balneare, climatice balneo-climatice și turistice sunt și acelea privitoare la organizarea sporturilor și înzestrărilor sportive în aceste localități.

SPORTUL CA MIJLOC TERAPEUTIC ȘI DE DISTRACȚIE.

Este neîndoelnic că, pentru vizitatorii stațiunilor turistice, climatice, de iarnă și chiar balneo-climatice, sportul constitue unul din cele mai importante mijloace de distracție și terapeutice de atracție a vizitatorilor în stațiuni.

Sportul ca înotul, tennisul, golful, canotajul, popicile, ping-pongul sau chiar mersul pe jos în teren variat, constitue excelente mijloace terapeutice ajutătoare pentru cura bolnavilor, atunci când sunt practicate cu cumpătare și după prescripțiile medicilor.

Tot sporturile sus menționate, cărora se pot adăuga scrima, ciclismul, volley-ball, basket-ball precum și patinajul și ski-ul iarna, sunt excelente mijloace de exercițiu și de distracție pentru vizitatorii care însoțesc pe bolnavi: soți, copiii, rude, prieteni etc.

Această categorie de vizitatori — tot atât de numeroasă ca și aceia a bolnavilor propriu ziși — are nevoie de o distracție sănătoasă în aer liber pe care nimic nu i-o poate oferi mai bine decât practicarea sporturilor.

Alte manifestări sportive ca turneuri de tennis, campionate de scrimă, concursuri de tir, de înot, water-polo, matchiuri de football, curse de automobile, motociclete, biciclete, regate nautice, curse de yachturi, bărci cu pânze, vâsle sau motoare, concur-

suri de eleganţă şi confort automobilistic, probe de ski, sky-kjöring, bobsleigh, săniuţe, patinaj şi alte sporturi de iarnă, constituie spectacole din cele mai atrăgătoare, care interesează deopotrivă pe cei bolnavi şi pe cei sănătoşi şi aduc staţiunii un important surplus de vizitatori.

ÎN STRĂINĂTATE.

Cele mai multe staţiuni importante din străinătate, dându-şi seama de imensul aport fisiologic dar şi psihologic al sportului şi dorind a creia mijloace sporite terapeutice şi de distracţie vizitatorilor, fac cele mai importante sacrificii băneşti pentru a se înzestra cu toate cele necesare practicării sporturilor.

Marile localităţi termale şi balneo-climatice au cele mai moderne şi perfecţionate link-uri de golf, terenuri de tennis, stranduri de canotaj şi înot, terenuri de football, stadioane de atletism, săli de cultură fizică, scrimă şi box, standuri de tir, patinoare, pârtii de ski, trambuline, velodroame, masseuri, auto şi aerodromuri, şi organizează în fiecare sezon concursuri internaţionale de tennis, scrimă, tir, înot etc. Staţiunile cele mai neînsemnate consideră ca o mare ruşine să nu aibă toate înzestrările sportive complete precum şi maeştri de scrimă şi profesori de cultură fizică şi sporturi la dispoziţia clientelei.

LA NOI ÎN ŢARĂ.

Mişcarea sportivă luând şi la noi în ţară un avânt considerabil, mai toate staţiunile noastre climaterice şi balneare au trebuit să se adapteze nevoilor vremii şi să facă câte-ceva în această direcţie.

Totuş puţine sunt acelea care au înţeles marea importanţă a sporturilor pentru distracţia şi atragerea vizitatorilor şi au purces la o înzestrare completă cu instalaţiile sportive necesare.

Câteva tennis-uri, întreţinute ca vai de ele, câte un basin de înot cu apă verzuie, fără cabine şi confort, şi prin locurile mai moţate — instalaţii de popici sau câte un teren viran şi plin de pietre, pompos denumit teren de sporturi, constituie în general faimoasele „înzestrări sportive" ale localităţilor noastre de „cură şi sănătate".

Pentru a modifica această stare de lucruri, a ne ţine în pas cu vremea şi a concura cu succes staţiunile străine, era necesar ca şi oficiile noastre de turism judeţene şi locale să ia de urgenţă măsuri de îndreptare şi completare.

În acest scop, Oficiul naţional de Turism a adresat tuturor oficiilor locale instrucţiuni detaliate şi un interesant chestionar menit a da putinţa organului central, să cunoască situaţia generală şi să studieze mijloacele cele mai practice de îndreptare.

ÎNFĂPTUIRI ACTUALE.

Întemeiat pe răspunsurile primite şi pe investigaţii proprii Oficiul naţional de turism a şi trecut la înfăptuiri, cu ajutorul Uniunii federaţiilor de sport din România U. F. S. R. şi al asociaţiilor sale sportive.

Astfel, printre competiţiunile sportive organizate putem cita pe cele care au atras un mare număr de vizitatori în staţiuni ca: concursurile de automobile dela Braşov, Sibiu, Feleac, Brad, Păltiniş, Sinaia, circuitul Tg.-vişte, Sinaia, Predeal, Braşov etc. concursurile de natatie dela Tg. Mureş, concursurile de regate dela Eforie, concursurile de bărci dela Mamaia; campionatele de natatie şi sărituri, şi concursurile de tennis, scrimă şi tir dela Eforie, concursurile de înnot şi de tennis dela Tuşnad, concursurile de tennis dela Sinaia, Călimăneşti, Constanţa, Borsec, Vatra Dornii, Cernăuţi, concursurile atletice dela Predeal şi Braşov, campionatele de scrimă dela Sinaia şi Eforia etc. etc.

ORGANIZAREA SEZONULUI DE IARNĂ.

Tot în vederea realizărilor imediate, O. N. T., în colaborare cu O. E. T. R., O. N. E. F., I. M. E. F., şi I. J. E. F., precum şi cu U. F. S. R. şi federaţiile de sporturi de iarnă, a hotărît să-şi îndrepte activitatea de sprijinire şi de organizare a unui sezon de iarnă în localităţile de munte următoare: Aurora Banatului (Anina); Borsec (Toplita); Braşov (cu Poiana, Postăvaru şi Mălăeşti); Buştenii; Muntele Mic; Râmnicul-Vâlcii; Predeal (cu Timişul de sus şi de jos); Poiana Ţapului; Sibiu (cu Păltinişul); Sinaia (cu Vârful cu dor, Stâna regală şi Hotelul pe înălţime); Stâna din Vale, Tuşnad, Vatra Dornei, şi Băile Herculane (ca staţie de odihnă). Aci se vor îmbunătăţi înzestrările sportive, se vor organiza concursuri de ski, ski-kjöring, patinaj, hockey pe ghiaţă şi bobsleigh, se vor asigura felurite distracţiuni, confort şi igienă la restaurante, lumina electrică în tot timpul iernii, posturi de ajutor paza şi siguranţa pârtiilor, etc.

Staţiunile vor fi prevăzute cu instructori brevetaţi de sky ai F. R. Ski.

Se va publica o broşură „România iarna" şi un buletin zilnic al zăpezii în toate staţiunile de sporturi de iarnă.

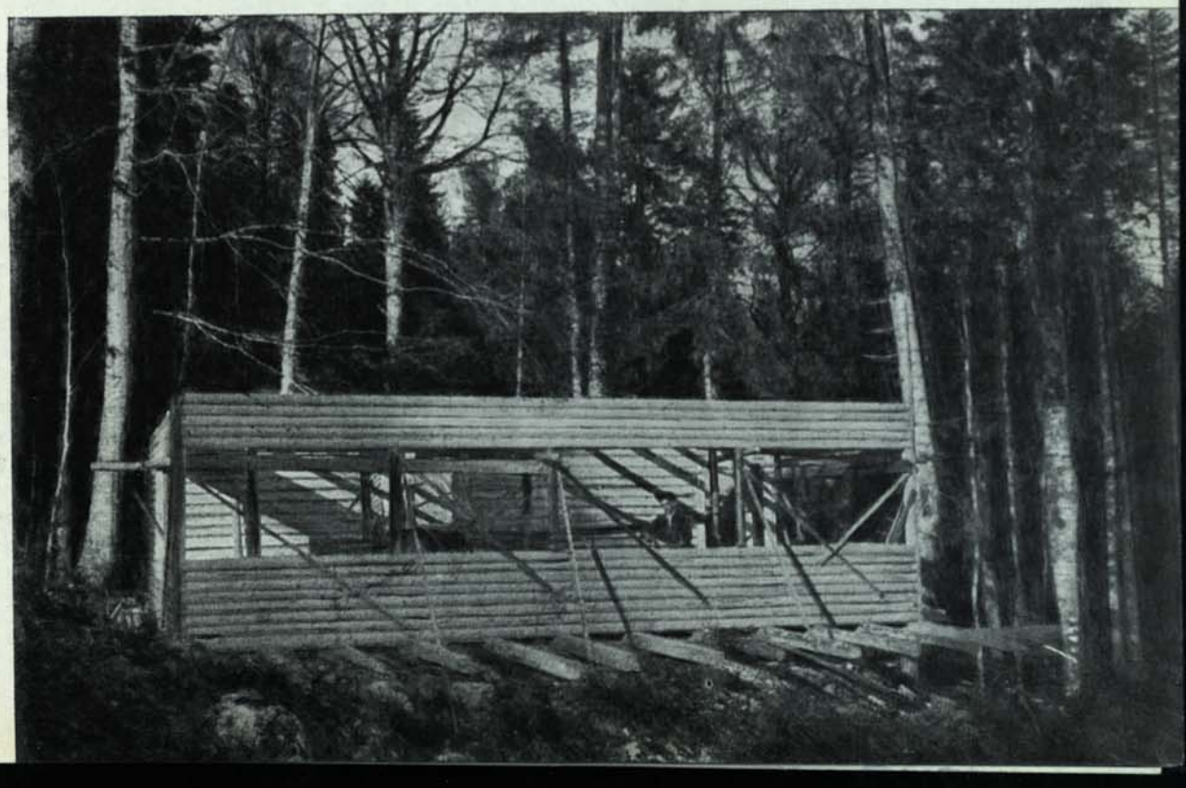

CONSTRUCŢIA CABANEI DE PE TERENUL ŞCOLII DE SKY SINAIA

CONCURSURILE DIN BUCUREȘTI.

Cea d'întâi localitate de turism a țării este, fără îndoială Capitala țării.

Aci colaborarea între Oficiul național de turism și autoritățile sportive trebuie să fie cea mai intensă și rezultatele obținute pot fi cât de rodnice.

Să ne amintim — spre pildă ce deplasare de populație și de vizitatori din provincie și chiar din străinătate au provocat balcaniada de football, campionatele de tennis, tir, scrimă, sau, mai recent, campionatul Europei de box marile competiții footbalistice, etc.

In timpul lunii Bucureștilor, cu concursul Municipiului s'au organizat rallye-uri și concursuri automobilistice, campionate internaționale de tennis, matchuri de football internaționale, matchul de atletism Praga — Belgrad — București, concursuri de bărci și regate pe lacurile din împrejurimile Capitalei, campionatele naționale de scrimă și atâtea alte manifestări care au oferit spectacole de calitate, atrăgând sute de mii de spectatori.

Sportul și turismul sunt manifestări obștești menite a se întregi și a se ajuta reciproc.

Datoria Oficiului nostru național de turism este dar, să sprijine din toate puterile sporturile și marile lor manifestări populare, cooperând cu O. E. T. R., U. F. S. R., federațiile și societățile lor de sport, la edificarea a cât mai multe terenuri și înzestrări sportive, atât de vară cât și de iarnă.

Suntem încredințați — și începuturile în această direcție sunt pilduitoare — că O. N. T. și-a înțeles și aci menirea și că va păși cu însuflețire la înfăptuiri constructive în domeniul de energie și activitate obștească al mișcării sportive românești.

NEAGU BOERESCU

FILIPOIUL DESCHIS TURISMULUI

Una din cele mai atrăgătoare părți de Dunăre românească se găsește în apropierea Brăilei. Pe unul din maluri se ridică munții de granit și de aramă ai Dobrogii. Dincolo Bărăganul își împinge lanurile de grâu și orizontul neted până în lunca plină de sălcii. Apa curge lin, rotindu-se în anafoare, pentrucă până la Mare, care este încă atât de îndepărtată, nu mai are decât 6 metri de coborât. Dar din toată această frumusețe a Dunării brăilene, ce este mai frumos rămâne Filipoiul.

La Filipoiu barca intră din Dunărea veche în baltă, după ce a făcut din lopeți aproape patru kilometri. De-a stânga își întind le casele mai ales restaurante, cârciumi și magazii, Ghecetul, de unde pleacă șoseaua la Măcin. De-adreapta, fâșie și se frământă sălciile cu ramuri mlădioase și cu frunza subțire, ca și cum n'ar avea trup și ar fi numai propria lor răsfrângere în apele cerului. Printre asemenea sălcii pătrunzi pe gâtul Filipoiului în baltă. Păcat însă că tocmai această poartă uriașe de verdeață, care a ispitit atâta lume și ne-a dat atâtea pânze de pictori, a fost de curând ciuntită de vreun organ subaltern silvic. Silvicultorii știm că privesc pădurea nu numai ca o avere, în care pot să intre cu fierăstraele când vor și cum vor, dar și ca o podoabă a țării, vrednică să fie îngrijită și cruțată. Ceeace s'a făcut la Filipoiu este cel puțin o nelegiuire estetică și turistică.

O piedică pentru atâția drumeți, din țară și din străinătate, ca să se bucure din plin de Filipoiu și de balta brăilei, era lipsa unui adăpost, cel puțin de câteva ceasuri. Oficiul Național al Turismului, a luat, prin foarte vioiul Oficiu local, inițiativa ridicării unui asemenea adăpost, care va fi și o lucrare de artă și de tehnică, într'un ținut supus regulat viitorilor apei. El va fi așezat la intrarea chiar a Filipoiului, între sălcile bălții și cu vederea departe a munților Măcinului. Dunărea de jos ne va fi astfel tuturor mai ușor de ajuns și mai dragă.

Em. B.

CĂRȚI TURISTICE

Dobrogea de d-na Pia Alimănești eanu; *un deceniu de colonizare în Dobrogea nouă*, 1925—1935 de Vasile Th. Mușl.

Dobrogea rămâne, atât pentru țară cât și pentru turism; pământul dintre Dunăre și Mare. Oricare ar fi fost furtunile istoriei, Românii trebue să se întărească în aceste părți, pentrucă sunt la poarta care-i leagă de toate popoarele lumii. Poate că cei mai hotăriți dintre toți locuitorii așezați pe granițe, trebue să fie acești grăniceri ai mării. Prea e prețios avutul dat lor în seamă.

Au ieșit în timpul din urmă două cărți, care ne aduc mai aproape pe Dobrogea. Una e de literatură de literatură descriptivă și documentară, iar cealaltă de studiu al unei probleme speciale de populație. Amândouă sunt însă deopotrivă de binevenite. Această întindere de pământ, care are astăzi 884.755 locuitori, cu orașe puternice, cum e Constanța, cu 59.917 suflete, cu probleme, care sunt numai ale ei și cu frumusețî fără asemănare, nu este destul și deopotrivă de cunoscută. Cei mai mulți dintre noi se mulțumesc cu câteva drumuri și lucruri ale tuturor: Mamaia Techir-ghiol, Mangalia, Balcic, podul dela Cernavodă, delta și marile lacuri, granitul dela Turcoaia, coloniștii macedoneni și comitagii. Dobrogea este toate acestea, dar mai este și multe altele. Ea trebue descoperită treptat în întregime. Cele două cărți amintite ne pot fi de un mare ajutor.

In schițele d-nei Pia Alimănești eanu trece pe rând toată lumea dobrogeană, atât de deosebită de altă lume românească. Fiecare vorbește fără să-și dea seama, în numele unui trecut sau al unei puteri care îl depășesc. Este ca un suflet al locului, matcă și tipar, în care toate intră și iau o formă. Autoarea păstrează în ochii noștri marele merit că nu s'a mărginit la un colț oarecare, cu mica lui coloare exotică. La fel cu acel vânt, care apare în bucățile ei, suflând și limpezind, iubirea de oameni, simțul de observație și agerimea de stil au pătruns pretutindeni dela Jurilovca până la Balcic și din satele de pădure dela Miazănoapte, prin așezările de stepă, până la sălașurile Deliormanului, ca să zugrăvească și să lumineze. Este Dobrogea noastră întreagă, simțită de o femee, îndrăgostită de pământ și de locuitorii lui.

■ Societatea de cultură macedo-română, sub ale cărei auspicii s'a publicat studiul d-lui Mușl și-a împlinit o datorie, nu numai față de niște mari silințe proprii, dar mai ales față de problema în sine a Dobrogei Noui. Cartea povestește tot ceeace s'a făcut

de Macedoneni, începând dela 1925, când ia naştere mişcarea de emigrare din Peninsula Balcanică, până la 1935. Este o carte de luptă, nu atât cu greutăţi exterioare şi administrative, uşor de aşteptat, cât cu datini şi cu sufletul etnic. Scurgerea firească a prisosului nostru de populaţie spre aceste locuri cu oameni încă puţini nu ne-ar fi făcut să simţim, aşa cum ne-au făcut s'o simţim puternic Românii Macedoneni, că era vorba de o cucerire şi de un marş într'o ţară nouă al neamului românesc. Steagurile dela Mircea cel Bătrân se înmormântaseră de mult cu ei la Cozia. In mâinile acestor Români veniţi de departe, cu graiu ciudat mediteranean, mai apropiat de vetrele de baştină, ele au fâlfâit din nou, cu toată strălucirea.

Această carte ne arată cadrilaterul plin de o viaţă nouă, care e viaţă românească. Intâmpinăm cu mai multă încredere, având-o, anul 1936, când vom sărbători 25 de ani dela sporirea României cu aceste pământuri. Părţile de aici mai puţin umblate, şi care încep dela Turtucaia decât dela Balcic, ale Dobrogei, vor chema de-acum, cu ispita înviorătoare a urmăririi cum se închiagă un nou popor, eroic şi optimist, pe graniţele, ameninţate cu furtuni, dela Miazăzi.

* * *

Bucegii şi Piatra Craiului, călăuză turistică întocmită de Ion Ionescu-Dunăreanu (176 pag. cu fotografii şi hărţi, 70 lei).

Cei mai iubiţi şi mai căutaţi din munţii noştri, munţii unde a luat naştere turismul românesc, rămân Bucegii. De aceea o nouă călăuză, care să ne vorbească despre ei, ne este de două ori binevenită. Niciodată nu ţi se spune prea mult despre cine ţi-e drag. Teama autorului că ar trata un subiect prea cunoscut cade astfel dela sine. Simţim, dimpotrivă bucuria că la fiecare pagină dăm de un colţ umblat şi că-i ţinem tovărăşie tot timpul, călăuzei sigure în al cărei pas călcăm.

Cartea d-lui Ionescu Dunăreanu se păstrează ceeace îăgăduieşte, o carte de technică turistică aplicată la Bucegi şi la Piatra Craiului. Indrumările dela început sunt miezoaze şi înviorătoare, dar n'am avea decât să le punem alături de paginile asemănătoare din Cartea munţilor Bucurei Dumbravă ca se ne dăm seama că autorul ştie să se apere de literatură. La fel cu subiectul propriu zis, alcătuit din două părţi, una de descriere a masivelor, atât de primejdioasă din acest punct de vedere, şi a doua de înşirare de itinerarii. Informaţia e cea mai bogată şi mai nouă cu putinţă, iar prezentarea, drumeţească şi limpede. Cu ajutorul lor Bucegii se deschid înaintea noastră, ca la un un cuvânt de vrajă, plini de cărări, fiecare ducând către un popas de frumuseţe.

Em. B.

VEDERE SPRE „PIATRA CRAIULUI“ DE PE „POSTĂVARUL“

INFORMAŢIUNI

■ Multe specii de animale din cele mai nevinovate sunt astăzi obiectul unei prigoniri sălbatice din partea omului. Mijloacele perfecţionate au redus prin vânat aceste specii din care unele sunt pe cale să dispară.

Pentru protecţia lor s'au luat toate măsurile de către organizaţiile naţionale ale diferitelor ţări, grupate într'o asociaţie internaţională cu sediul la Bruxelles.

Culegerea unor date complecte privitoare la vânat şi protecţia păsărilor în România se poate face din raportul general întocmit de „Oficiul internaţional pentru Protecţia Naturii" după dorinţa „Comitetului internaţional pentru Protecţia Păsărilor" (Synosis des princ pales mésures législatives concernant la protection des oiseaux Europe „Office International pour la protection de la nature, Bruxelles 1933).

La noi „Comisia Monumentelor Naturii" a întocmit un tablou de speciile cari, prin acordarea protecţiei, au fost interzise vânatului. Iată-le :

Vulturul bărbos-zăganul (Gypaetus barbatus grandis), Hoitarul Vulturul egiptean (Neophron perenopterus perenopterus), Vulturul pleşuv sur (Gyps fulvus fulvus), Vultur pleşuv-brun (Algypius monachus), Stârcul alb mare (Egretta alba (L), Stârcul alb mic (Egretta Garzetta garzetta (L), Femelele de dropie (Otis tarda tarda) (L), Femelele de spurcaci (Otis tetras orientalis (Hort), Femele de cocoşi de munte (Tetras urogallus urogallus) (în toată ţara).

Pelicanul Babiţa (Pelicanus onocrotolus) (în Delta Dunării. Capra neagră (Antilope rupicapra) în Bucegi şi Munţii Rodnei) Râsul (Linx linz L.) în toată ţara. Foca cu pântecele albe (Monachus albiventer Bodaert).

Ouăle de Acvilă (Aquila clerysaetus)

Ouăle de corbi (corbus corax),

■ Cu începere dela 15 Noembrie 1936 şi până la noui dispoziţiuni linia I-a a vaporului „Principesa Maria" cu serviciul săptămânal între Constanţa şi Istambul, este suprimată.

(Circulara Serviciului Maritim No. 13.403)

■ — „Societatea Carpatină Ardeleană a Turiştilor" (Secţia Bucureşti) a inaugurat la 25 Octombrie cabana depe curmătura Vârful cu Dor. „Oficiul Naţional de Turism" a fost reprezentat la această solemnitate de D-l Emanoil Bucuţa, membru în comitetul de Direcţie.

Cabana poate adăposti circa 120 persoane şi se poate ajunge dela Sinaia în 2½ ore de mers, pe drumul numit „Plaiul Vacilor" marcat cu alb-roşu-alb, care începe la punctul „sosire" al pârtiei de bobsleigh sau în 1½ ore de mers dela construcţia hotelului „Eforia Spitalelor Civile" la cota 1400.

DE LA O. N. T.

■ Oficiul Naţional de Turism va publica în curând o serie de afişe turistice pentru punerea în valoare a staţiunilor de iarnă. De asemenea va edita o broşură intitulată, „România iarna" în care se vor da informaţiuni generale despre fiecare localitate destinată sporturilor acestui sezon.

■ In tot timpul sezonului de iarnă se va publica zilnic, în ziare şi se va transmite prin radio, un „buletin al zăpezii", graţie căruia turiştii şi amatorii sporturilor de iarnă vor avea la îndemână informaţiile necesare.

■ Pentru anul acesta s'au ales ca staţiuni pentru sporturi de iarnă următoarele localităţi :

Aurora Banatului, *Borsec* (cu Topliţa), *Braşov* (cu Poiana, Postăvarul), *Buşteni* (Diham, Mălăeşti), *Muntele Mic*, *Râmnicul Vâlcii*, *Predeal* (cu Timişul de Sus şi de Jos), *Sibiu* (cu Păltinişul), *Sinaia* (cu Vârful cu Dor, Stâna Regală, casele de adăpost din Bucegi), *Stâna din Vale*, *Tuşnad*, *Vatra Dornei* şi *Băile Herculane* (aceasta ca staţiune de odihnă).

In vederea organizării sezonului de iarnă în aceste localităţi *O. N. T.* a delegat inspectorii şi controlorii săi cari le vor supraveghea de aproape luând toate măsurile cerute de împrejurări.

■ S'au acordat în acelaş scop ajutoare staţiunilor următoare :

Aurora Banatului. — Lei 10.000 — pentru repararea trambulinii de ski, ridicarea unei platforme pentru spectatori şi amenajarea unei cabane de adăpost cu bufet.

Buşteni. — Lei 20.000 — pentru diferite amenajări de iarnă pârtii etc.

Râmnicu-Vâlcea. — Lei 60.000 — pentru rectificarea şi mărirea pârtiei de bobsleigh şi construirea unei trambuline de sărituri pentru ski.

Predeal. — Lei 60.000 — pentru diferite amenajări sportive.

Tuşnad. — Lei 50.000 — pentru amenajarea pârtiilor, cabanelor şi iluminarea electrică în timpul sezonului de iarnă.

Vatra Dornei. — Lei 30.000 — pentru amenajarea trambulinei şi continuarea clădirii unei cabane de adăpost.

Aceste ajutoare vor îngădui să se facă faţă celor mai urgente lipsuri.

HOTEL „PALACE SINAIA"

SPORTS D'HIVER

200 chambres, toutes luxueusement meublées, pourvues chacune du téléphone dont 140 avec salle de bain, eau courante chaude et froide, propreté exemplaire, tranquillité absolue, vastes halls, serre claire, terrasses reposantes, salle de restaurant sélecte, bar fastueux, le tout dans un cadre où les perspectives se déroulent dans une véritable féerie.

Pour retenir des chambres, s'adresser à:

PALACE-HOTEL
SINAIA Tél. 225

BUREAU À BUCAREST
Str. Eugeniu Carada
No. 3 Tél. 3.65.21

THE DANSANT
TARIF TRÈS MODÉRÉ

Canadian Pacific Railway

Cea mai mare organizaţie de voiaj din lume

Trenuri proprii (22.000 Mile) Hoteluri proprii (cele mai mari şi luxoase din lume) Vapoare proprii cari străbat lumea, Birouri proprii şi reprezentanţe în toate ţările lumei.

IN JURUL LUMEI — CROISIERĂ DE IARNĂ

„Călătorii în jurul lumei"

Empress of Britain 42.350 tone

Cu cele mai mari, rapide, luxoase şi minunate dintre vapoarele cari fac înconjurul lumei

Neapole (Italia)	**Singapore** (Str. Sett.)	**Hong Kong** (China)	**Hilo** (Havai)
Atena (Grecia)	**Bangkok** (Siam)	**Shanghai** (China)	**S. Francisco** (U. S. A.)
Haifa (Palestina)	**Batavia** (Java)	**Chinwangtao** (China)	**Los Angeles** (U. S. A.)
Port Said (Egypt)	**Semarang** (Java)	**Beppu** (Japonia)	**Balboa** (Panama)
Suez (Egypt)	**Padang Bay** (Bali)	**Kobe** (Japonia)	**Cristobal** (P. C. Z.)
Bombay (India)	**Zamboanga** (Sulu)	**Yokohama** (Japonia)	**Havana** (Cuba)
Penang (P. of. Wales)	**Manila** (Filipine)	**Honolulu** (Havai)	**New-York** (U. S A.)
Colombo (Ceylon)			**Cherbourg** (Franţa)

Aceste vase sunt cu 30 la sută mai mari ca oricare altul care întreprinde un voiaj asemănător

30.000 Mile, 125 Zile, 29 Porturi, 22 de ţări

Plecarea din MONACO 23 Ianuarie 1937

Rate minimale Lire Sterl 459-8 Lei 345.000

Preţurile cuprind un program complect de excursii pe uscat şi în toate porturile

„Indiile de Vest-America Centrală Florida" etc.

O minunată călătorie de 7 săptămâni către ţările soarelui răsare ale mări caribanice. Una din cele mai populare călătorii de iarnă:

Cherbourg, Madeira, Grenada, La Brea, Port of Spain, Cristobal, Kingston, Havana, Miami Nassau, Santo Domingo, St. Lucia, Las Palmas, Southampton

Cu vaporul rapid „DUCHESS OF RICHMOND 20000 tone

Plecarea la 19 Ianuarie 1937 din CHERBOURG

Rate minimale Lire Sterl. 94,10 Lei 71.000

Toate vapoarele posedă numai Clasa I şi locuri limitate

Vest India Florida

(Miami Cruises)

Liverpool, Bridgetonn, La Brea, Port of Spain, Grenada, Kingston, Havana, Miami Chebourg.

Cu Vaporul Rapid „DUCHESS OF ATHOLL 20.000 Tone

Plecarea la 18 Februarie 1937 din LIVERPOOL 32 Zile

Rate minimale Lire Sterl. 57.15 Lei 43.000.

„West Africa, Atlantic Inslen"

Cherbourg, Casablanca, Madeira Freeton Dakar, Las Palmas, Cherbourg.

Cu Vaporul Rapid „DUCHESS OF RICHMOND 20.000.

Plecarea la 11 Martie 1937 din CHERBOURG 19 Zile.

Rate minimale Lire Sterl. 34,13 Lei 27.000.

Cu tot confortul şi luxul vapoarelor noastre preţurile călătoriilor Canadian Pacific pot fi comparate avantajos cu cele ale altor întreprinderi.

Pentru informaţiuni broşuri şi alte amănunte adresaţi-vă la

Canadian Pacific Railway, Bucureşti Calea Griviţei No. 181 bis

LOTERIA DE STAT

IMPORTANT

pentru toți jucătorii

FIȚI ATENȚI LA
CONTROLUL CÂȘTIGURILOR

Iată cum trebue controlat lozul Dv.:

1. Luați un ziar și controlați mai întâi, în lista tragerilor Loteriei de Stat, numărul dela matcă, pentru a vedea dacă ați câștigat unul din lozurile mari. Apoi controlați terminațiunea numărului, pentru a vedea dacă ați câștigat 7.000 sau 3.636 de lei.

2. După ce ați terminat cu numărul dela matcă, controlați, după aceiași metodă, numărul dela anexă.

3. Chiar dacă nu descoperiți vreun câștig în listele din ziare, păstrați-vă totuși lozul și așteptați 3—4 zile...

4. ...până când colectorul Dv. primește lista oficială a tragerii. El vă va pune la dispoziție un exemplar GRATUIT, după care veți putea controla încăodată lozul Dv.

LA LOTERIE AU IEȘIT

44.623 DE CÂȘTIGURI

Dv. care aveți cel mai mare interes, controlați-vă lozul de două ori, pentru a nu se întâmpla vreo eroare.

MAJESTIC HOTEL

SITUAT IN PLIN CENTRU

BUCUREŞTI — CALEA VICTORIEI Nr. 40 — TELEFON { 334-56 / 377-34

HOTEL DE LUX

CONFORT MODERN

PREŢURI AVANTAJOASE

TURIŞTII SE BUCURĂ DE O REDUCERE DE 30%

MAJESTIC HOTEL

Un teanc de SCRISORI

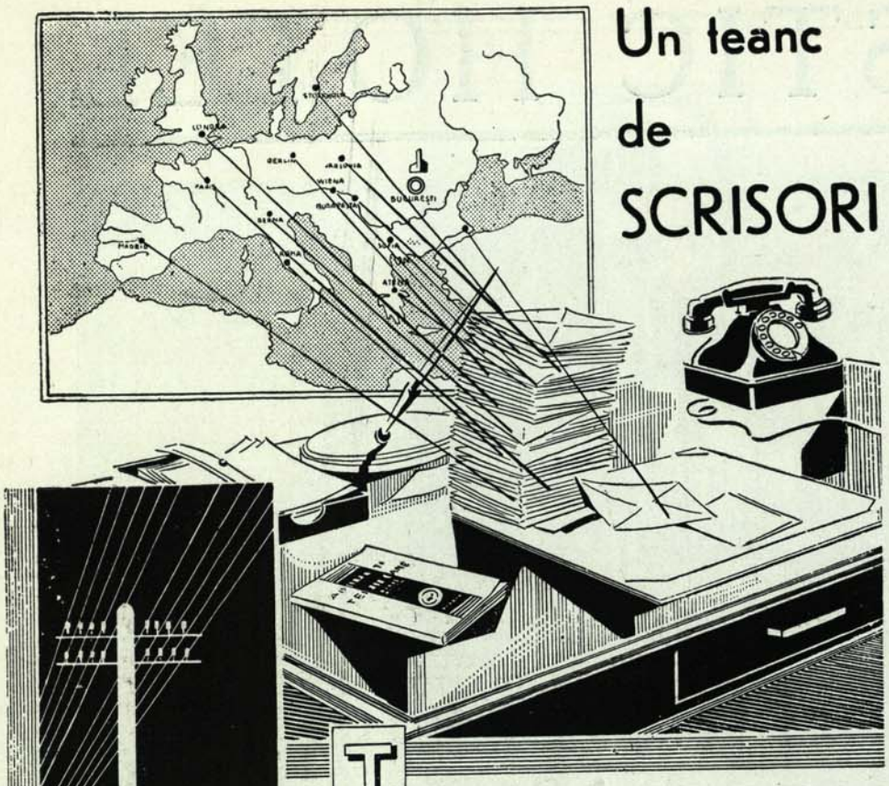

TOATE arată la fel, însa ce diferit poate fi conţinutul lor! Câteva sunt fără importanţă. Altele, vă vor opri o clipă atenţiunea. Două sau trei cuprind însă chestiuni grave şi urgente. Ele trebuiesc rezolvate imediat şi cu prudenţă. Dacă v'aţi ocupa dvs. personal de toate cele scrise acolo, desigur că lucrurile s'ar simplifica enorm. Dar dvs. nu puteţi pleca în acelaş timp la Berlin şi la Brăila, la Viena şi la Chişinău... NUMAI TELEFONUL VĂ POATE AJUTA, IMEDIAT. Ziua şi noaptea el vă stă la dispoziţie. Formaţi 09 pe discul telefonului şi veţi avea comanda. Spuneţi numărul dvs. apoi oraşul şi numărul persoanei sau firmei pe care o căutaţi. In câteva minute veţi fi în legătură cu persoanele ce vă interesează, veţi cere detalii, veţi discuta, veţi aprecia direct importanţa cazului precum şi felul cum sunt primite soluţiile dvs..

Acestea toate datorită celui mai preţios colaborator,

TELEFONUL

factorul nelipsit din nici o întreprindere, de pe biroul nici unui om de afaceri.

SOCIETATEA ANON. ROM. DE TELEFOANE

Agfa
ISOCHROM
AGFA
Agfa
Isochrom Film
Agfa
Filmul pentru Dv.!

Uzinele de Fier și Domeniile din

Reșița

Societate Anonimă

VICTORIA DIN BERLIN

SOCIETATE ANONIMĂ DE ASIGURĂRI GENERALE

VICTORIA SOCIETATE ANONIMĂ DE ASIGURĂRI CONTRA INCENDIULUI

Centrala: BERLIN SW 68 Lindenstrasse 20-25

DIRECȚIUNEA PENTRU ROMÂNIA

București: B-dul I. C. Brătianu Nr. 32—34

Inreg. Reg. Com. Buc. 423 Soc. Act Const. publ. M. O. 32/931

Inreg. Reg. Com. Buc. 348 Soc. Act Const. publ. M. O. 55/934

PETRECEȚI SĂRBĂTORILE LA MADEIRA

Prosit Neujahr vor MADEIRA

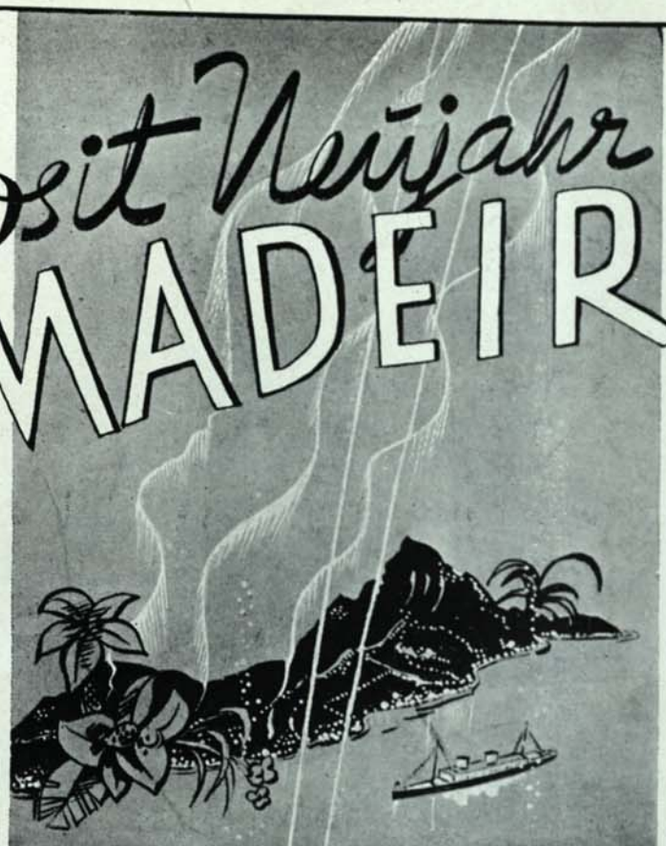

Croisiera de Crăciun și Anul Nou cu transatlanticul

„COLUMBUS“

21 Decembrie 1936 — 5 Ianuarie 1937

Ruta: Bremen / Cowes Reede / Vigo / Lisabona / Ceuta / Gibraltar / Las Palmas / Santa Cruz de Tenerife / Madeira / Cowes Reede / Bremen.

Prețul începând dela

LEI 14.400

Informațiuni și prospecte:

Norddeutscher Lloyd Bremen

F. Missler S. A. R.

București:
Calea Victoriei Nr. 101

Timișoara:
Str. I. C. Brătianu Nr. 39

Birou de Voiaj „LLOYD-EUROPA“

Sibiu:
Str. Regina Maria Nr. 26

NORD LLOYD **NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN**

„ITALIA“ „COSULICH“ S. T. N. „LLOYD TRIESTINO“

SOCIETĂȚILE ITALIENE UNITE DE NAVIGAȚIE

SERVICII MARITIME PENTRU INTREAGA LUME

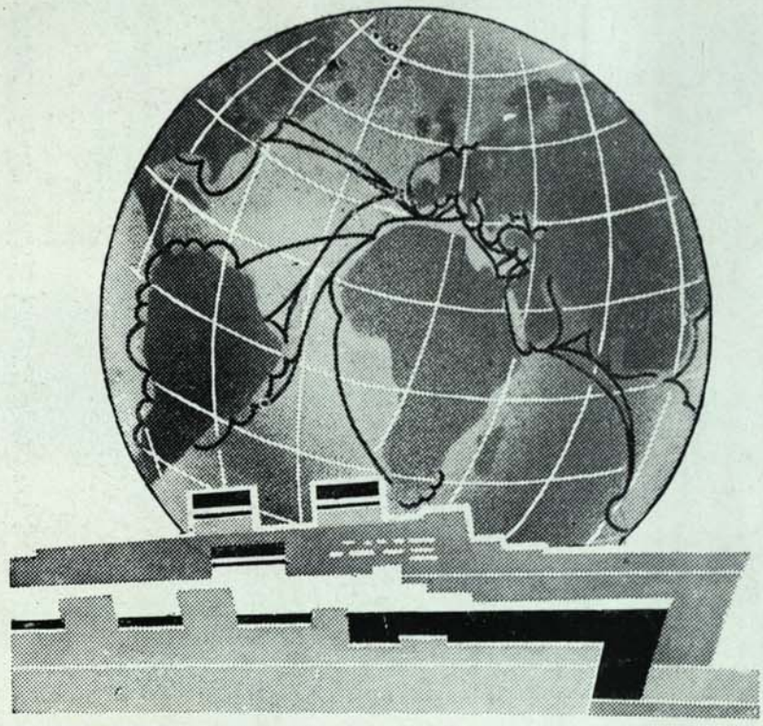

CROISIERE PE MAREA MEDITERANĂ

VOIAJURI TURISTICE IN INTREAGA LUME

REPREZENTANȚA GENERALĂ PENTRU ROMÂNIA:

„S. A. R. P. I. M.“ CENTRALA BUCUREȘTI: CALEA VICTORIEI Nr. 53

SUCURSALE:

CERNĂUȚI: STR. REG. FERDINAND, 39 — TIMIȘOARA IV. STR. I. C. BRĂTIANU, 47

CEHOSLOVACA
CEHOSLOVACA
CEHOSLOVACA
CEHO

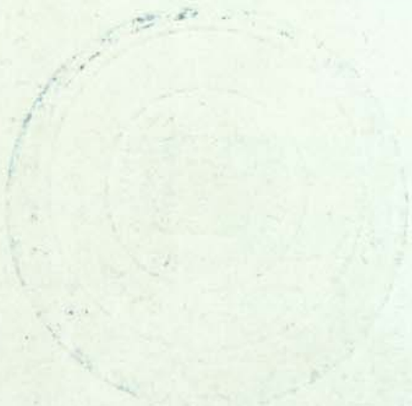

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMÂNIA

10448 — „CARTEA ROMÂNEASCĂ", BUCUREȘTI

BIBLIOTECA NATIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

OFICIUL DE ... PARIE
... UR
Str. Carol 26

10 LEI